

Helsinki

Helsingin talviuintiselvitys

KUVA 2023

Helsinki

Julkaisija: Helsingin kaupunki,
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta, 2023
Vastuuhenkilö: Petri Angelvuo
Kartta-aineisto: © Helsingin kaupunki
Kannen kuva: Paul Williams,
Helsingin kaupungin aineistopankki
Teksti, taitto ja kartat:
Niina Strengell,
Maisema-arkkitehtitoimisto Kokoma
Sähköinen: ISBN xxx-xxx-xxx-xxx-

Helsingin talviuintiselvitys

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 KATSAUS TALVIUINTIIN	
Avantoon! - talviuinti-ilmiö.....	6
Talviuinti lajina.....	8
Talviuinnin terveysvaikutukset.....	9
Helsingin talviuintitoiminta nykyisin	10
Nykytilan verkostotarkastelu.....	12
Talviuintia Espoossa	14
3 HELSINGIN TALVIUINTISEURAT	
Talviuintiseurojen toiminta.....	16
Talviuintikysely ja talviuintiseurojen kehittämistoiveet.....	18
Vastuunjako kaupungin ja talviuintiseurojen välillä	20
Sopimus talviuintipaikan vuokraamisesta	20
Uuden talviuintiseurauksen perustaminen ja potentiaaliset toimijat	22
4 TALVIUINTIPAIKAN TOTEUTUKSEN PERIAATTEITA	
Talviuintipaikkoja on monenlaisia.....	24
Talviuintipaikan perustamisen kustannukset.....	24
Talviuintipaikan perusvaatimukset ja varusteet.....	26
Talviuintipaikan turvallisuus ja terveellisyys.....	27
Talviuinnin vastuut ja velvoitteet.....	30
5 TALVIUINTIPAIKKOJEN VERKOSTOTARKASTELU JA UUDET TALVIUINTIPAIKAT	
Uusien talviuintipaikkojen verkostotarkastelu.....	32
Toteutusjärjestys.....	32
Vuorovaikutus.....	32
Osallistuvalla budjetoinnilla talviuintipaikkoja.....	34
Osbu-hankkeena toteutettavat talviuintipaikat	34
Ehdotetut uudet talviuintipaikat.....	38
Talviuintipaikka kaupungin vetämänä?.....	50
6 TALVIUINNIN KEHITYSIDEOITA	
Uusia käytäntöjä talviuinnin järjestämiseen	52
Muita talviuinnin kehitysideoita	54
Talviuintimahdollisuuksia tapahtumien avulla?	54
Venesatamien lomittaiskäyttö ja uusi talviuintilaiturimalli.....	54
Tiedotuksen tehostaminen.....	54
Mattolaiturien mahdollinen vuorottaiskäyttö.....	56
7 LISÄSELVITYSTARPEET	60
8 LÄHTEET	61
9 LIITTEET	62
Liite 1. Nykyiset talviuintipaikat	

1 JOHDANTO

Talviuinti on jatkuvasti lisännyt suosiotaan Helsingissä. Nykyään talviuintia voi harrastaa 13 talviuintipaikassa, joita vetävät talviuintiseurat. Lisäksi on muutama kaupallinen talviuintipaikka. Tällä hetkellä talviuintiseuroissa on yli 7000 jäsentä ja kaudessa tulee yli 160 000 uintikertaa.

Moni kaupunkilainen haluaisi aloittaa talviuintiharrastuksen, mutta nykyisiin seuroihin on pitkät jonot, eivätkä seurat pysty tarjoamaan tarpeeksi paikkoja kaikille halukkaille. Pulaa on etenkin kertamaksullisista paikoista, joissa voisi käydä kokeilemassa kertaluontoisesti tai uimassa harvakseltaan ilman liittymistä seuratoimintaan jäseneksi.

Vuoden 2020-2021 OmaStadin osallistuvan budjetoinnin haussa ehdotus ”Lisää yhteisöllisiä talviuintipaikkoja Helsinkiin” valittiin yhdeksi kauden 2022-2023 osallistuvan budjetoinnin toteutuskohteeksi. Ehdotuksen tavoitteena oli perustaa 3-5 uutta talviuintipaikkaa eri puolille Helsinkiä sekä laatia selvitys talviuintipaikkojen verkostosta. Tavoitteena oli, että osallistuvan budjetoinnin rahaa voitaisiin käyttää talviuintipaikkojen alkuinvestointeihin ja myöhemmin talviuintipaikkojen ylläpito olisi paikallisten kaupunginosayhdistysten, urheiluseurojen tai vastaavien varassa. Talvina 2022 ja 2023 saadaan uudet talviuimapaikat mm. Aurinkolahden uimarannalle, Ison Kallahden uimarannan läheisyyteen, Vartiokylän ranta- ja venekerholle, Sarvaston satamaan ja Kruunuvuorenrantaan. Tämä selvitys puolestaan tarkastelee talviuinnin järjestämistä yleisesti sekä tarkastelee Helsingin talviuintia verkostollisesti, jotta löydetään myös tulevaisuuden talviuintipaikkoja. Selvityksen tavoitteena on myös etsiä uusia tapoja järjestää talviuintia sekä edistää kertamaksullisten, kaupallisten talviuintipaikkojen syntyä.

Kaupungin tavoitteena on avata uusia talviuintipaikkoja ja parantaa talviuintipaikkojen saavutettavuutta kaikille helsinkiläisille. Lisäksi edistetään talviuintiharrastusta normaalina, avoimena urheiluseuratoimintana, johon voi osallistua myös kohtuuhintaisesti.

Uusien talviuintipaikkojen rakentaminen tukee Helsingin kaupunkistrategian tavoitteita: Helsingin kaupunkistrategiaa 2021-2025 pannaan täytäntöön painopistealueiden avulla. Merellisen Helsingin kehittämistä jatketaan ”Kunnianhimoinen ilmastovastuu ja luonnonsuojelu”, painopistealueessa parantaen mm. laitureita ja edistäen merellistä yrittäjyyttä.

Selvityksen aikana on oltu yhteydessä kaikkiin nykyisiin talviuintiseuroihin sähköpostikyselyn muodossa sekä joihinkin lisäksi puhelinhaastatteluissa. Selvityksessä on hyödynnetty kesäkuussa 2021 järjestetyn Talviuinnin kehittämisen kumppanitilaisuuden materiaaleja, johon osallistuivat kaikki nykyiset talviuintiseurajat sekä joukko muita toimijoita. Lisäksi haastateltavina ovat olleet: Osallistuvan budjetoinnin ehdotuksen tekijä: Vesa Rutanen; KUVA: Petri Angelvuo, Oleg Jauhonen; Espoon liikuntatoimi: Tapio Taskinen ja Roihuvuoren seurakunta: Pekka Kaskinen.

Tämän selvityksen on tilannut Helsingin kaupungin Kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan Ulkoilupalvelut -yksikkö. Selvityksen ohjausryhmässä ovat olleet Stefan Fröberg, Minttu Perttula, Oleg Jauhonen, Jussi Mäkinen ja Petri Angelvuo. Konsulttina on ollut Niina Strengell Maisema-arkkitehtitoimisto Kokomasta. Selvitys on laadittu syksyn ja talven 2022-23 aikana.

Piirros: Minna Alanko,
Helsingin kaupungin aineistopankki

**Tavoitteena on avata uusia
talviuintipaikkoja ja
parantaa
talviuintipaikkojen
saavutettavuutta kaikille
helsinkiläisille.**

2 KATSAUS TALVIUINTIIN

Avantoon!

- talviuinti-ilmiö Helsingissä

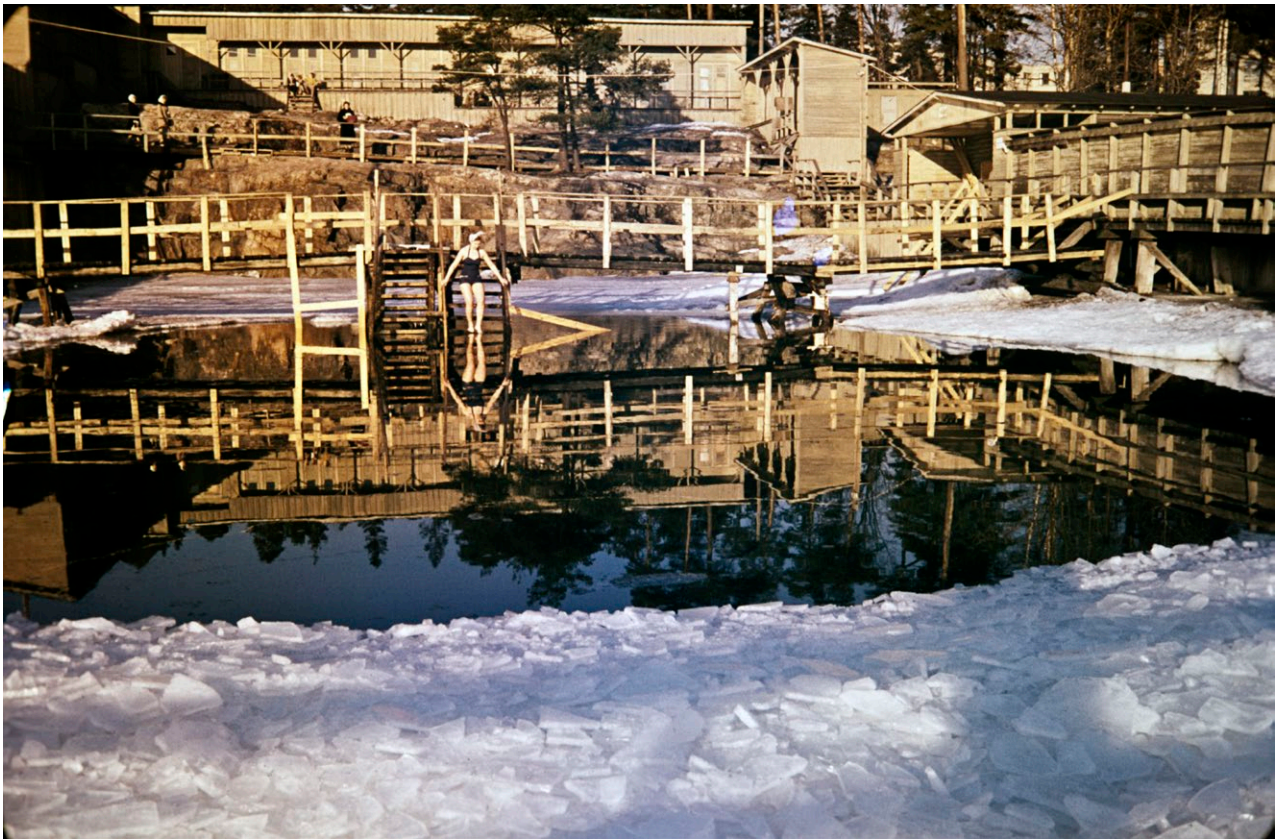
Lähes sata vuotta sitten, vuonna 1924, perustettiin Helsingin ensimmäinen talviuintiseura, Talviuimarienkerho ry, joka toimii edelleen Ouritsaaressa. Talviuinti oli kaupunkilaisten suosiossa 1950-60-luvuilla, mutta lajin harrastus taantui vähitellen uimapaikkojen poistuessa. Viime vuosina talviuinnin suosio on kasvanut merkittävästi Helsingissä ja koko Suomessa. Lähes kaikki helsinkiläiset talviuintiurheilu-seurat ovat täynnä, eikä niistä löydy enää kapasiteettia ottaa uusia jäseniä. Kertamaksullisia talviuintipaikkoja on vähän.

Talviuintipaikkojen puute on johtanut epävirallisten avantojen ylläpitoon esimerkiksi Eiranrannassa ja Lauttasaaressa, lisäksi omatoimipulahuksipaikkoja on mm. Jätkäsaaressa, Tervasaaressa, Kalasatamassa, Kulosaaressa ja Laajasalossa. Veteen laskeudutaan yleensä pelastusportaita pitkin. Myös kielletyissä paikoissa käydään talviuimassa, kuten venesatamissa, joissa veneilyliikenne voi kestää jopa joulukuulle. Epävirallisten talviuintipaikkojen ongelmana ovat turvallisuuspuutteet. Niissä ei ole välttämättä portaita tai pelastusvarusteita, tai paikka ei ole muuten sopiva talviuintiin esim. merivirtausten tai laivaliikenteen vuoksi. Ilman ylläpitoa liukkaudentorjunta voi olla puutteellista, eikä epävirallisten paikkojen vedenlaatua seurata. Uiminen on jokamiehenoikeuden alaista toimintaa, joten uimista ei voi tietysti estää. Uintikielot on kuitenkin asetettu uimareiden omaksi turvaksi. Omaehtoinen talviuinti on positiivinen kaupunki-elämän ilmiö, mutta kaikille epäviralliset uimapaikat eivät sovellu, tai talviuinti ilman pukuhuonetta tuntuu liian vaikealta.

Talviuinti edistää terveyttä ja on sosiaalinen harrastus. Talviuintipaikan ylläpito on sinänsä edullista verrattuna moneen muuhun lajiin; talviuinti ei vaadi suuria panostuksia kenttiin, halleihin tai niiden kunnossapitoon. Lisäksi talviuinnin järjestäminen tasa-arvoistaa liikuntapalveluja; laji vetää keski-ikäisiä naisia, joille ei ole muuten paljon tarjolla liikuntamahdollisuuksia julkisella rahalla.

Tavoitteena on avata uusia talviuintipaikkoja ja parantaa talviuintipaikkojen saavutettavuutta kaikille helsinkiläisille, sekä kehittää helsinkiläistä talviuintia urheiluseuratoimintana, joka on auki tasapuolisesti kaikille.

**Talvi on
pohjoisen
pääkaupungin
identiteettitekijä,
jota talvinen
toiminta
tukee.**

Talviuintia on harrastettu Helsingissä jo pitkään, kuva 1950-luvun lopulta Humalahden uimalaitoksesta. Kuva: Arvo Kajantie, Helsingin kaupunginmuseo

Allas Sea Pool tarjoaa erilaisen talviuintimahdollisuuden. Kuva: Pia Kilpinen

Talviuinti lajina

Talviuinti tarkoittaa pääsääntöisesti alle 10 asteisessa vedessä uimista. Talviuintia kutsutaan myös avantouinniksi, mutta nykyään suositaan termiä talviuinti, koska se kattaa paremmin koko kylmän veden uimakauden. Helsingin rannikolla merien jääpeitteinen aika jää varsin lyhyeksi, joten varsinainen avantokausi saattaa olla vain kolmesta neljään kuukautta. Talviuintikausi alkaa lokakuussa ja loppuu toukokuuhun.

Talviuintia voi harrastaa nk. kylmäuintina ilman saunaa tai käydä talviuimassa saunan kautta. Vähimmillään talviuintipaikaksi riittää avanto, portaat, pelastusvälineet sekä kyltitys ja ohjeistus.

Talviuinti on luonnonläheinen ja yhteisöllinen laji, jolla on terveysvaikutuksia. Valtaosa lajin harrastajista on naisia, n. 2/3 talviuimareista. Laji vetää kaikenikäisiä, mutta enemmistö uimareista on 40 -70 vuotiaita.

Suomen Latu teki valtakunnallisen talviuintikyselyn vuonna 2021. Kyselystä saa hyvän läpileikkauksen talviuinnin tilasta ja sen harrastajista Suomessa.

Talviuintia harrastetaan yleisimmin 2-3 kertaa viikossa ja yleensä illalla. Suurin osa käy yhdellä talviuintikäynnillä vain kerran avannossa. Avannossa vietetty aika on melko lyhyt: 84% talviuimareista viipyy avannossa alle 2 minuuttia.

Pääosa vastaajista harrastaa talviuintia aina ilman saunaa ja tai käy saunassa joskus. Saunan kautta talviuimaan menee noin kolmannes vastaajista. Talviuinti ilman saunaa on yleistynyt viimeisen vuosikymmenen aikana.

Tärkeimmät syyt talviuinnin aloittamiselle olivat kiinnostus terveysasioista ja talviuinnin tuottama hyvä olo. Ensimmäistä kertaa avantoon lähdettiin uteliaisuudesta tai ystävien houkuttamana.

Suurin osa talviuimareista ei ole kiinnostunut harras-

tuksesta kilpailumielessä. Suurin osa vastaajista - yli puolet - harrastaa talviuintia seuran tai yhdistyksen ylläpitämässä talviuintipaikassa.

Enemmistö vastaajista ilmoittaa, että harrastukseen kuluu alle 50 e vuodessa – tämä on valitettavasti Helsingissä harvoin mahdollista, kun talviuintimaksut ovat monessa paikassa nousseet jopa yli 200 euroon.

Talviuimarit kokevat saavansa talviuinnista eniten vaikutuksia psyykkiselle terveydelle, mutta lähes yhtä vahvoina tulevat vaikutukset fyysiselle terveydelle. Myös sosiaalisuus ja yhteisöllisyys mainitaan.

Suurimmat muutokset edelliseen, vuoden 2010, talviuintikyselyyn nähden olivat, että 1-2 vuotta lajia harrastaneiden määrä on kasvussa eli lajin suursuosio näkyy myös kyselyssä.

Talviuinnin terveysvaikutukset

Talviuinnilla on paljon terveyshyötyjä, vaikka itse liikuntatapahtuma on nopea – yleensä avannossa ollaan vain alle 2 minuuttia. Talviuinnin vaikutukset ovat yksilöllisiä, mutta se mm. parantaa vastustuskykyä, laskee perusverenpainetta, vilkastuttaa aineenvaihduntaa, auttaa kipuihin, parantaa unensaantia ja tuottaa mielihyvää.

Suomen Ladun valtakunnallisessa talviuintikyselyssä lähes 70% vastaajista koki kylmänsietokykynsä parantuneen,

66 % koki virkistyneensä ja stressin vähentyneen, puolet vastaajista koki, että flunssat ovat vähentyneet tai jopa loppuneet kokonaan, 41% koki unenlaadun parantuneen. Lisäksi on saatu apua vaihdevuosisoireisiin, ahdistukseen ja henkiseen hyvinvointiin. Myös reumatikot käyttävät talviuintia sairautensa oireiden hillitsemiseen.

Helsingin talviuintitoiminta nykyisin

Helsingissä voi nykyään harrastaa talviuintia 13 talviuintipaikassa, joita vetävät talviuintiseurat. Helsingissä talviuintipaikkojen toiminnan järjestäminen on talviuintiseurojen ja –yhdistysten vastuulla. Tällä hetkellä talviuintiseuroissa on noin 7400 jäsentä ja kaudessa tulee lähes 170 000 uintikertaa. Nykyiset talviuintipaikat on esitelty liitteenä selvityksen lopussa.

Talviuintiseurojen vetämien paikkojen lisäksi on 5 uutta talviuintipaikkaa; Helsingin uusimmat talviuintipaikat ovat vuosina 2022 – 2023 osallistuvan budjetoinnin avulla perustettuja tai perustettavia. Näitä uusia paikkoja on toiminnassa jo 4, ja lisää on tulossa 1-2. Näitä paikkoja vetävät mm. kaupunginosayhdistykset ja yritykset.

Kertamaksullisten talviuintipaikkojen vähyys vaikuttaa nykyinen lainsäädäntö, jossa talviuinnin tarjoaminen seura- tai yhdistystoiminnan puitteissa seuran/yhdistyksen jäsenille on huomattavasti kevyemmin säädeltyä, kuin yrityksen tarjoama talviuintitoiminta kuluttajille. Tästä syystä seurat ja yhdistykset eivät myöskään tarjoa kertakäyntimahdollisuutta, koska silloin niitä koskisivat tiukemmat määräykset.

Helsingin kaupungin liikuntatoimi toivoo talviuinnin järjestyvän mieluiten kumppanuustoiminnan kautta. Helsingin kaupungin rooli talviuinnissa on mahdollistaminen. Kaupunki perii talviuintipaikoista vuokraa, mutta kaupunki maksaa yleensä mm. mahdolliset saunojen, laiturien ja pumppujen ylläpito- ja hankintakulut.

**Tällä hetkellä
talviuintiseuroissa
on yli 7400 jäsentä ja
kaudessa
tulee lähes 170 000
uintikertaa.**

Seurojen talviuintipaikkojen lisäksi on muutama kaupallinen paikka – Löyly, Allas Seapool, Kulttuurisauna ja Furuvik - jotka tarjoavat talviuintia saunakäynnin yhteydessä kertamaksulla. Omatoimipohjalta pidetyssä Sompasaunassa voi talviuida, myös Poliisien kesäkodin yleisten saunavuorojen yhteydessä pääsee talviuimaan.

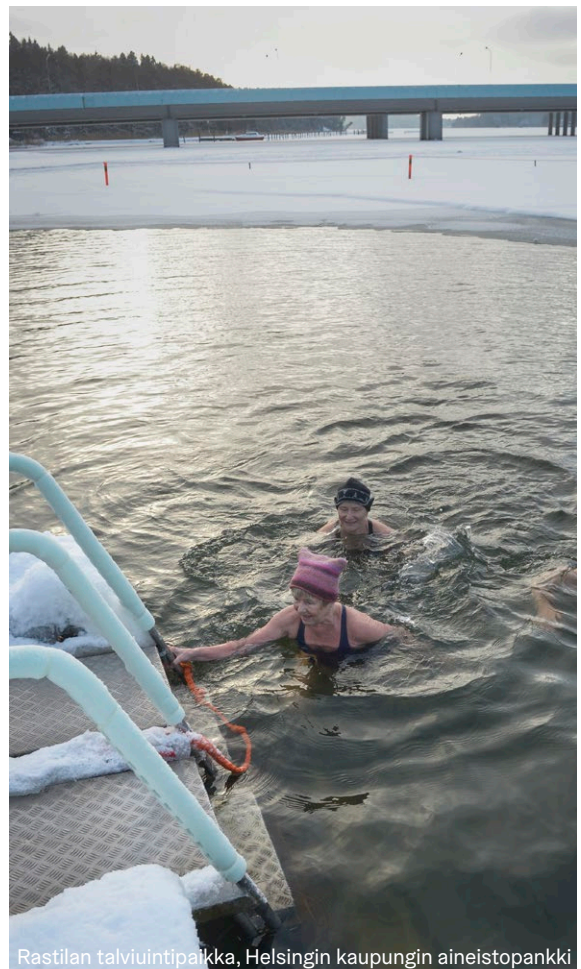
”Sompasauna on ainutlaatuinen konsepti, joka herättää aitoa kiinnostusta Helsinkiä kohtaan globaalisti: kaupungissa, jossa tällainen ilmiö voi syntyä, täytyy olla jotain aivan poikkeuksellista. Ja tämän kaltaisten ilmiöiden takia ihmiset ovat valmiita matkustamaan ympäri maailman.”
- Helsingiläinen talviuintiharrastaja

Katajanokan talviuintipaikka, kuva: Annette Helander, Helsingin kaupunginmuseo

Sompasauna, Petri Sipilä, Helsingin kaupunginmuseo

Rastilan talviuintipaikka, Helsingin kaupungin aineistopankki

Nykytilan verkostotarkastelu

Nykyiset talviuintipaikat ovat keskittyneet Länsi- ja Etelä-Helsinkiin. Verkostomielessä uusia talviuintipaikkoja kaivataan erityisesti Itä- ja Pohjois-Helsinkiin. Kysyntää uusille talviuintipaikoille on ympäri kaupunkia, myös niilläkin alueilla, joissa on eniten talviuintipaikkoja. Uudet osallistuvan budjetoinnin talviuintipaikat on sijoitettu Itä-Helsinkiin.

Helsingin talviuintipaikat sijaitsevat merenrannoilla, lukuunottamatta yhtä paikkaa Vantaanjoen varrella.

Talviuintipaikoista 8 on saunallisia, 4 on kylmäuintipaikkoja ilman suihkua ja 1 on kylmäuintipaikka suihkulla. Uudet osallistuvan budjetoinnin paikat ovat kylmäuintipaikkoja, joissa osassa on saunamahdollisuus erillistä korvausta vastaan. Kaupalliset talviuintipaikat ovat saunallisia.

Monet talviuintipaikoista ovat saavutettavissa hyvin julkisella liikenteellä.

Nykyiset talviuintipaikat

Talviuintiseurojen ja -yhdistysten vetämät paikat

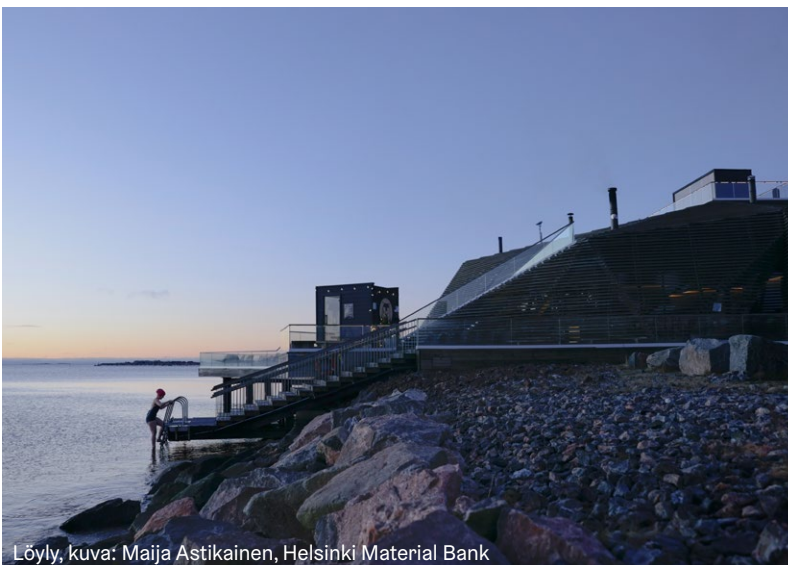
1. Munkkiniemi
2. Seurasaari
3. Rajasaari
4. Soutustadion
5. Ouritsaari
6. Vaskiniemi
7. Veijarivuori
8. Unisaari
9. Katajanokka
10. Veräjämäki
11. Tuorinniemi
12. Marjaniemi
13. Rastila

Talviuinti palveluna / omaehtoistoimintana

14. Löyly
15. Allas seapool
16. Kulttuurisauna
17. Sompassauna
18. Furuviik
19. Poliisien kesäkot

Osallistuvan budjetoinnin talviuintipaikat

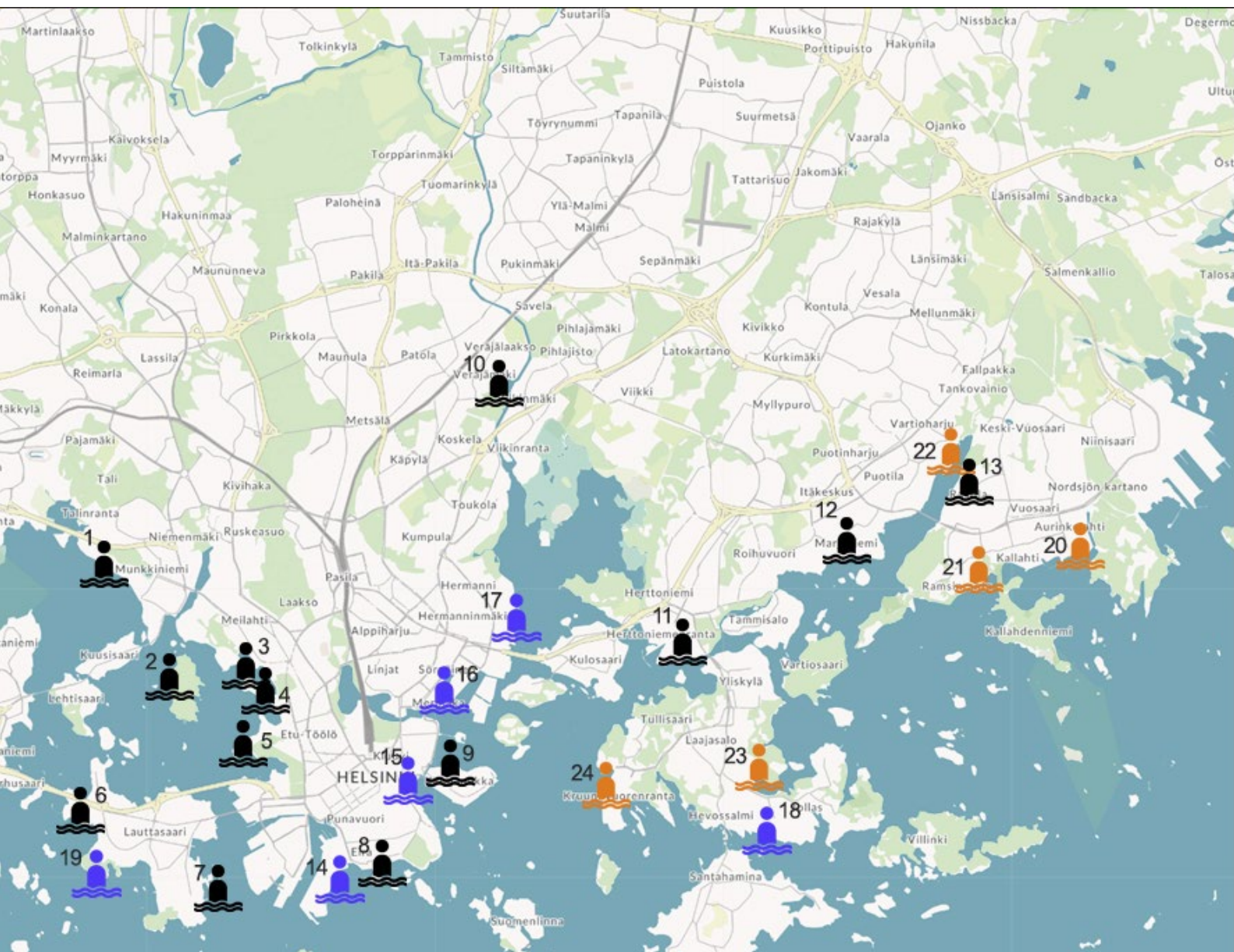
20. Aurinkolahden uimaranta
21. Ison Kallahden uimaranta (Sannan sauna)
22. Vartiokylän ranta- ja venekerho
23. Sarvaston satama
24. Kruunuvuorenranta

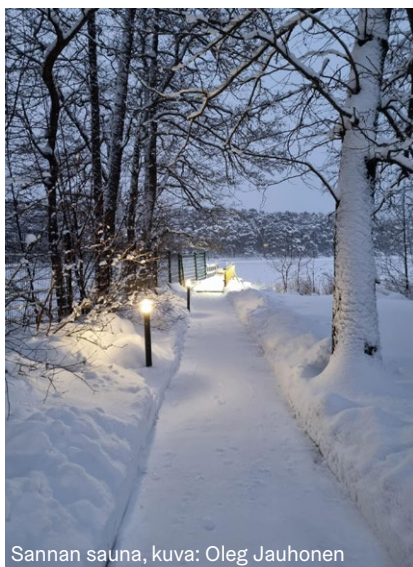
Löyly, kuva: Maija Astikainen, Helsinki Material Bank

Tuorinniemen talviuintipaikka, kuva: Anne Pietarinen, Helsingin kaupunki

pinginmuseo

Sannan sauna, kuva: Oleg Jauhonen

Talviuintia Espoossa

Espoo tarjoaa hyvän referenssin talviuinnin järjestämisestä pääkaupunkiseudulla. Espoon käytännöt eroavat jonkin verran Helsingistä.

Espoossa talviuinnin suosio on kasvanut voimakkaasti ja parin viime vuoden aikana kävijämäärä on tuplaantunut. Tarkkoja kävijämääriä ei kuitenkaan ole, koska laskennasta on luovuttu. Espoon ulkoliikuntapäällikkö Tapio Taskinen ei pidä talviuinti-innostusta ohimenevänä ilmiönä.

Espoossa on 11 kaupungin järjestämää talviuintipaikkaa, joista yksi on myös kertamaksullinen (Oittaa). Yksi talviuintipaikoista on saunallinen, muuten tarjolla on lämmitetty pukutila tai -kontti. Kontteihin ei tule vettä, eli niissä ei ole suihkua tai wc:tä.

Kaikissa talviuintipaikoissa on laiturit ja meren rannalla olevat laiturit on varustettu sääsuojalla. Laitureilla on pelastustarvikkeet. Oittaaalla on myös lämpömatto- ja portaat.

Espoossa talviuintipaikat sijaitsevat uimarannoilla, lukuunottamatta Keilaniemen talviuintipaikkaa. Espoon talviuintipaikat sijaitsevat osin merenrannoilla ja osin järvissä. Järvissä talviuintipaikan pitäminen on helpompaa tasaisemman keli- ja jäätilanteen vuoksi. Espoossa talviuintikaudella ei ole kiinteää aikataulua, vaan se määräytyy kelien mukaan.

Espoon kaupungin talviuintipaikoilla on myös yritystoimintaa, jossa saunaa tarjotaan palveluna: Löylykontti Oy pitää Matinkylän ja Kivenlahden uimarannoilla yksityistä 12 hengen saunakonttia. Lisäksi Laguuni Vesiurheilukeskus Oy pitää Keilaniemessä saunakonttia avannolla. Espoon liikuntatoimi ei katso, että yksityisten toimijoiden valvonta kuuluu heille, vaikka yksityiset toimivat kaupungin ylläpitämillä avannoilla. Mikäli terveystarkastajat havaitsevat puutteita käynneillään, he huomauttavat asiasta, ja on toimijan itsensä velvollisuus tehdä muutokset.

Kaikki talviuintipaikat ovat Espoon kaupungin omassa kunnossapidossa, lukuun ottamatta pukutiloja. Kaikki avannot ovat vapaassa käytössä kaikille uimareille. Pukukopeista vastaavat talviuintiseurat ja -yhdistykset, jotka huolehtivat pukutilojen kunnosta (mm. siivous) ja niiden avaintenhallinnasta. Jotkut seurat ylläpitävät useampaakin paikkaa. Seurat päättävät

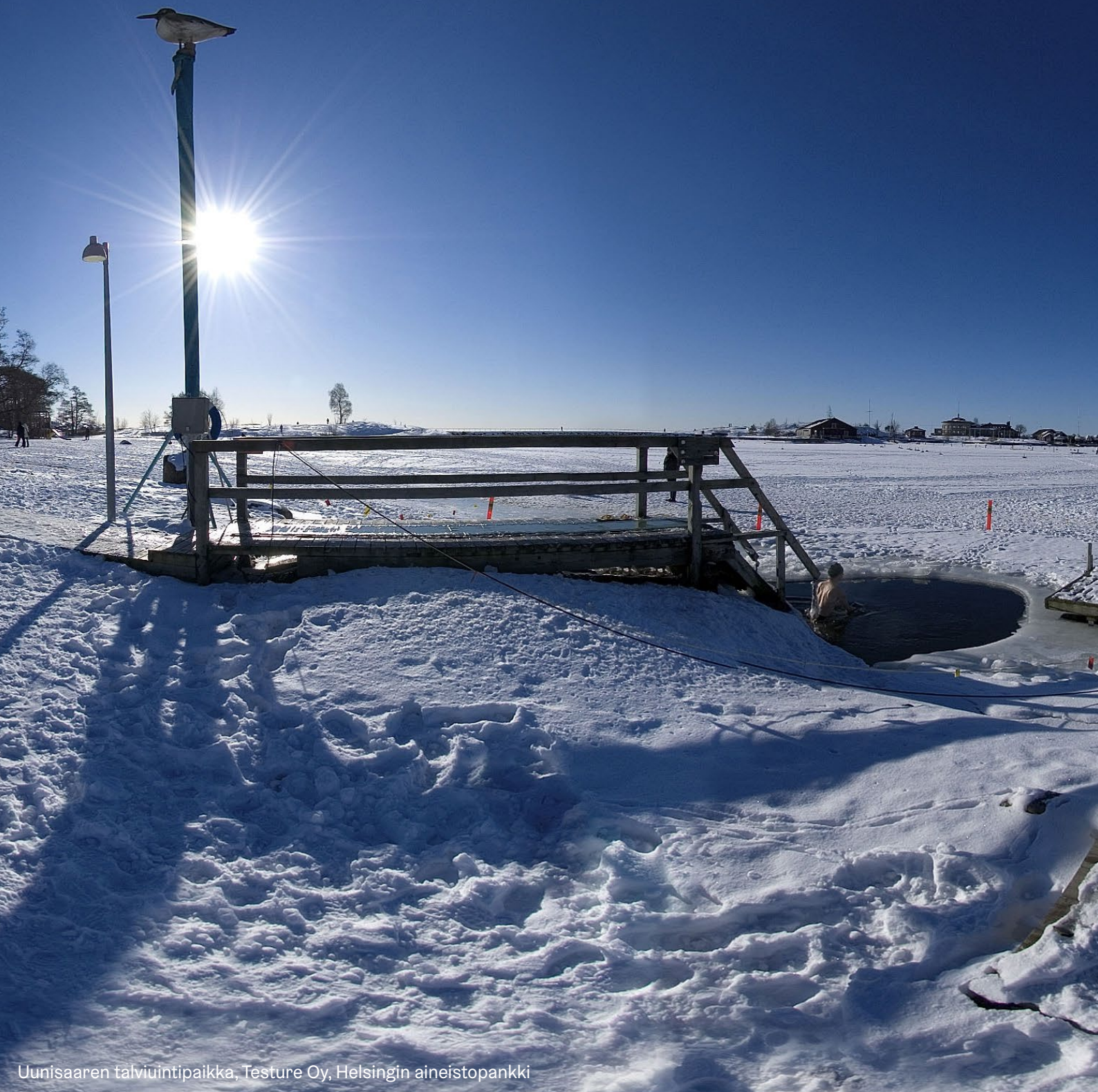
itse oman kautensa pituudesta. Espoossa kausimaksu talviuintiseurassa on hyvin edullinen: yleinen seurojen perimä talviuintimaksu on 10-15 e kaudessa, mikä on todella alhainen Helsinkiin verrattuna. Espoon kaupunki ei peri vuokraa talviuintiyhdistyksiltä. Kaupunki maksaa myös konttien lämmityksen ja käyttösähkön, mahdollisten lämpömattojen ja avannon pumpun kulut. Espoossa ei ole eritelty talviuinnin kuluja kaupungille.

Kaupungin järjestämään talviuintipaikan kunnossapitoon kuuluu huolehtiminen laitureista, pumpuista ja portaista, avannon avaaminen ja merkintä (siimoitus). Avannot merkitään heti, kun jäällä pystyy liikkumaan. Keleistä riippuen lumitöissä tai hiekoittamassa käydään tarvittaessa päivittäin. Kaupunki toimittaa myös hiekkasäiliön talviuintipaikkaan, että sitä voidaan käyttää tarvittaessa itse. Kaupunki huolehtii turvallisuusohjeet pukutiloihin. Myös kunnossapidon yhteystiedot löytyvät kopeista. Kaupunki teettää myös vedenlaatumittaukset. Espoon talviuinnin järjestämisen malliin on esim. saunakonttiyrittäjien helpompi lähteä mukaan.

Espoossa terveystarkastajat käyvät tarkistamassa uimavedenlaadun muutaman kerran talvessa. Mikäli alueella tulee viemäristön ylivuototapahtuma, tarkistuksia tehdään viikoittain, kunnes vedenlaatu on uimakelpoista. Terveystarkastajat tarkastavat myös turvallisuusohjeet.

**Espoo
kantaa vastuun
talviuintitoiminnasta**

3 HELSINGIN TALVIUINTISEURAT

Talviuintiseurojen toiminta

Helsingissä on 13 talviuintiseuraa ja yhdistystä. Niissä on yhteensä 7363 jäsentä. Talvikauden aikana talviuimapaikoissa käydään uimassa seurojen vähintään 168 300 kertaa (merkatut kerrat).

Suurin osa talviuintiseuroista on perustettu talviuintitoimintaa varten. Osa talviuintiseuroista on uima-, melonta- tai soutuyhdistyksen jäsenseuroja. Herttoniemen hylkeet on kaupunginosayhdistyksen talviuimarijaosto.

Talviuimaseurat järjestävät talviuintia vain omille jäsenilleen. Mikäli yhdistys myy kertamaksullisia talviuintikertoja katsotaan, että sen tulee noudattaa kuluttajaturvallisuuslakia. On ymmärrettävää, että vapaaehtoisuudelta toimivat seurat eivät voi tarjota yleisiä vuoroja/kertamaksullista toimintaa. Monessa seurassa alaikäraja on 18 vuotta.

Seurojen jäsenmäärä vaihtelee 200 - 1400 välillä. Pääsääntöisesti saunallisissa talviuintiseuroissa on vähemmän jäseniä. Saunallisten talviuintiseurojen jäsenmäärät vaihtelevat 200-640 välillä ja saunatomissa talviuintiseuroissa jäsenmäärä vaihtelee 500 -1400 välillä. Joihinkin seuroihin jäsenet voivat tuoda kävijävieraita.

Lähes kaikkiin talviuintiseuroihin on jonoa, ainoastaan Seurasaaressa uimarit ry ja Meriuimarit (Marjaniemi) pystyisivät ottamaan uusia jäseniä tällä hetkellä. Useimpiin seuroihin otetaan uusia jäseniä vain poistuvien jäsenten tilalle. Monet seurukset olivat juuri korona-aikaan kasvattaneet jäsenistöään poikkeuksellisen suuren kysynnän vuoksi, esim. Herttoniemen hylkeet kaksinkertaistivat jäsenmääränsä parin vuoden aikana.

Nykyiset talviuintiseurat eivät voi ottaa enemmän jäseniä useista eri syistä. Seurojen jäsenmäärää rajoittavia tekijöitä ovat mm. pukeutumistilojen tai saunan ahtaus tai ilmanvaihdon kapasiteetti ei

riitä, jolloin puku- ja saunatilat joutuvat liian kovalle kosteusrasitukselle. Myös avanto ja laiturit voivat käydä liian pieniksi, jotta voitaisiin taata turvallinen uintimahdollisuus. Yksi suurimmista syistä lienee, että seurojen talviuintitoiminta perustuu vapaaehtoistyöhön ja suuren seuran pyörittäminen käy jo työstä. Vapaaehtoistyön määrä on joissain seuroissa huomattava, yksi seura-aktiivi mainitsi tekevänsä 300 tuntia talkootyötä vuodessa. Talviuimapaikan vaatimien töiden määrä on suurempi saunallisissa paikoissa.

Talviuintiseurat pyörittävät talviuintitoimintaa itse, eli pitävät avannon avoimena, merkitsevät sen, huolehtivat lumenpoistosta ja liukkaudentorjunnasta laiturilla ja uimaportilla, huolehtivat pukuhuonetilojen ja saunan siivouksesta sekä tarvittavista turvallisuusohjeista. Talviuintitoiminta rahoitetaan jäsenmaksuilla, jotka yleensä eivät riitä ulkopuoliseen työvoiman käyttöön, joissain saunallisissa paikoissa saattaa olla osa-aikainen ”saunamajuri” tai siivoaja.

Seurojen jäsenmaksut vaihtelevat melko paljon, saunallisten seurojen kausimaksut ovat kalliimpia. Joissain seuroissa on kaksi erilaista jäsenyyttä, uimajäsenyys tai saunajäsenyys, jolloin kausimaksu voi vaihdella myös seuran sisällä. Tällä hetkellä seurojen vuoden talviuintimaksu (sis. jäsenmaksu) vaihtelee 35 – 240 euron välillä. Jotkin seurukset ovat pystyneet talviuintimaksujen avulla esim. tukemaan junioritoimintaa.

Talviuintitoiminta ei ole ollut kaupungin liikunta-avustusten piirissä.

Talviuinnin tulisi olla avointa kaikille ilman suositteluja.

Joissain talviuintiseuroissa on käytäntö, että jäseneksi otetaan suosittelijan kautta, eli jäseneksi hakeva tarvitsee 1-2 suosittelijaa seurasta. Tämä käytäntö rajoittaa talviuintitoiminnan avoimuutta ja tekee joihinkin seuroihin pääsyn lähes mahdottomaksi. Ei ole tarkoituksenmukaista vuokrata kaupungin alueita edullisesti toiminnalle, jossa ei noudateta normaalin avoimen urheiluseuratoiminnan periaatteita. Talviuinnin tulisi olla avointa kaikille ilman suositteluja ja seuroihin tulisi päästä jonotuksen kautta.

Talviuintiseurat maksavat kaupungille vuokraa talviuintipaikasta. Vuokra on paikasta riippuen vaihdellut 1000 e- 3000 e välissä. Ouritsaari muodostaa poikkeuksen: vuokra on ollut 9300 e vuodessa, mutta seura hallinnoikin lähes koko Ouritsaarta vuoden ympäri. Helsingin kaupunki maksaa sähköt suurimassa osassa paikoista, mutta ne peritään vuokrasa. Jotkin seurat maksavat sähköt itse – talviuintiseurojen sopimuksia on tehty eri aikoihin ja siitä johtuen niissä on eroja. Sopimusten yhdenmukaistaminen on

tavoitteena sopimuskauden päättyessä.

Seurat saavat itse päättää talviuintikautensa pituuden: eri seurojen talviuintikauden pituus vaihtelee. Aikaisimmat paikat avautuvat syyskuun alussa, myöhäisimmillään kausi alkaa vasta marraskuun puolivälissä. Talviuintikausi päättyy seuroissa huhtikuun alkupuolelta toukokuun loppuun mennessä. Lyhyimmillään kausi on venesatamien yhteydessä olevilla seuroilla, joilla kausi on vain 4 kk. Osa seuroista on auki ympärivuotisesti.

Talviuimapaikat sijaitsevat usein yleisillä uimarannoilla tai muilla yleisillä alueilla. Väliillä on noussut kysymys, että voiko muilta rannan käyttäjiltä – ei-jäseniltä – estää esim. laiturille tai avantoon menon. Asiaan vaikuttaa myös vastuukysymykset – voiko seura joutua vastuuseen, jos ulkopuoliselle uimarille käy jotain? Kysymystä ei vielä ole ratkaistu Helsingissä, mutta esim. Espoossa käytäntönä on ollut, että yleinen ranta, laiturit ja avanto on aina avoinna kaikille.

TALVIUINTIPAIKKA	TOIMINNANVETÄJÄ	JÄSENMÄÄRÄ	KÄYNTIKERRAT KAUDESSA	KYLMÄUINTI / SAUNA
Katajanokanranta Katajanokka, Kanavaranta 4	Katajanokan Jääsärkijät ry	500	n. 11 800	Sauna
Pikkukoski Veräjämäki, Pikkukoskentie 21	Uintiseura Kuhat ry	n. 200	n. 7000 (arvio)	Sauna
Tuorinniemi Neitojenpolku 6	Herttoniemen Hylkeet	n. 800	n. 10 500	Kylmäuinti
Marjaniemi Kivalontie 2	Meriuimarit ry	n. 1400	n. 33 500	Kylmäuinti
Rastila Vuoraitti 2	Helsingin latu ja polku	n. 400	n. 24 500	Sauna + kylmäuinti
Vaskiniemi Lauttasaari Vaskiniementie 10	Suomen Saunaseura ry	?	?	Sauna
Munkkiniemi Munkkiniemenranta 44	Munkkiniemen Avantouimarit ry	500	n. 11 500	Kylmäuinti
Seurasaari	Seurasaaren uimarit ry	600	n. 10 500	Kylmäuinti
Rajasaari Rajasaarenpenger 8	HKK-talviuimarit	n. 600	Yli 15 000	Sauna
Soutustadion Merikannontie 4	Soutustadionin talviuinti ry, SMARK	n. 250	n. 7500 (arvio)	Sauna
Ouritsaari Hietaniemi, Hiekkarannantien päässä	Talviuimarienkerho ry (TUK)	n. 640	n. 20 000	Sauna + kylmäuinti
Veijarivuori Lauttasaari, Veijarivuoren puisto	Humaus Ry	1083	n. 12 500	Kylmäuinti
Uunisaari Ullanlinna	Uunisaaren talviuintiseura ry	n. 390	n. 4000	Sauna + kylmäuinti

Helsingin talviuintiseurat (2022)

Talviuintiseurojen talviuinnin kehittämistoiveet

Talviuintiseuroille tehtiin sähköpostikysely syksyllä 2022 talviuintiselvityksen osana. Vastausprosentti kyselyyn oli 92 %. Kyselyssä tarkistettiin seurojen perustiedot, tiedusteltiin seuraan jonottavien määrää ja kyseisen seuran valmiutta ottaa uusia jäseniä. Lisäksi kysyttiin muutamia talviuintiin ja sen kehittämiseen liittyviä kysymyksiä. Joiltain seuroilta kysyttiin tarkentavia kysymyksiä seuran toiminnasta. Vastauksista välittyi hyvin talviuinnin järjestämisen ongelmia ja talviuintiseuroihin kohdistuva kävijäpaine.

Helsingin kaupunki järjesti talviuinnin kehittämisen kumppanitilaisuuden kesäkuussa 2021. Tilaisuuteen osallistuivat kaikki nykyiset talviuintiseurat sekä lisäksi esim. Laajasalo-Degerö -Seura. Talviuinnin kehittämistoiveet on kerätty kumppanitilaisuudesta sekä talviuintiseurojen sähköpostikyselystä.

Talviuintiseurat toivoivat, että talviuintitoiminta hyväksyttäisiin kaupungin liikunta-avustusten piiriin: nykyään talviuinti ei kuulu avustettaviin lajeihin. Mikäli talviuintitoiminta tulisi kaupungin liikunta-avustusten piiriin, niin seuratoiminta tulisi olla avointa kaikilla, kuten normaalisti urheiluseuratoiminnassa.

Talviuintiseurat toivoivat uusia talviuintipaikkoja, jotta seurojen ruuhkautunut tilanne helpottuisi. Talviuintiseurojen vastauksissa nousi esiin monia mahdollisia talviuintipaikkoja, mm. Tapaninvainio, Kipparlahti Herttoniemessä, Laajasalo, Puotila, Aurinkolahti ja Ruoholahti. Rastilan talviuintipaikkaa ehdotettiin kertamaksulliseksi, avoimeksi talviuintipaikaksi, jossa on jo oleva infrastruktuuri: kaksi saunaa ja vastaanotto, josta voisi myydä kertalippuja talviuintipaikalle. Ensisijaisesti talviuintipaikkoja ehdotettiin perustettavaksi sellaisille rannoille, jotka ovat jo nykyisellään uintikäytössä. Toiveissa oli myös pitkien matkojen avovesi-talviuintimahdollisuus. Monet seurojen ehdottamista paikoista on lisätty verkostotarkasteluun uusiksi, mahdollisiksi talviuintipaikoiksi.

Talviuintiseurojen kyselyssä toivottiin talviuintitarpeen ennakointia: ehdotettiin, että jo uusille asuinalueille kaavoitettaisiin rantasaunoja, joiden

yhteyteen voisi perustaa myös talviuintipaikan.

Lisäksi toivottiin kaupungin ylläpitämää talviuintipaikkaa, jossa olisi mahdollista käydä kertamaksullisesti.

Kyselyssä nousi esiin myös, että kaupungin byrokratia ei saisi olla esteenä talviuinnin kehittämislle. Nyt eri organisaatioyksiköt vastaavat eri kohdista talviuintipaikoilla (esim. laituri, ranta, puisto, kevyen liikenteenväylä), joka aiheuttaa talviuintiseuroille epätietoisuutta toimintatavoista sekä hidastaa esim. tarvittavien korjaustoimenpiteiden etenemistä.

Kyselyssä kaivattiin lisää joustavaa yhteistyötä kaupungin kanssa. Kaupunki voisi kehittää ja tukea talviuintipaikkoja. Esimerkkinä mainittiin esim. laiturin kunnostukseen liittyvät viivästyksset.

Kaupungin ja talviuintiseurojen välinen sopimus oli yksi eniten palautetta kirvoittanut asia talviuintiseuroille suoritetussa kyselyssä, aihetta käsitellään seuraavassa kappaleessa.

Kehittämistoiveissa nousi esiin tiedotuksen parantaminen niin kaupungin ja talviuintiyhdistysten välillä kuin myös talviuintiseurojen kesken. Talviuintikauden alussa olisi hyvä pitää yhteinen kokous kaupungin ja kaikkien talviuintiseurojen kesken, jossa käsiteltäisiin ideoita, ongelmia ja ratkottaisiin seuroja yleisesti askarruttavia kysymyksiä. Lisäksi tiedonvälityksessä seurojen suuntaan oli ollut ongelmia, esim. Herttoniemen hylkeille ei tiedotettu, että kaupunki oli siirtänyt sähköliittymän omiin nimiinsä.

Vastauksissa oli myös konkreettisia toiveita: Herttoniemen hylkeet toivoisivat toista pukeutumistilaa (pukeutumismiskonttia), joka mahdollistaisi uusien jäsenien ottamisen. Talviuintiseuroilta, joilta puuttuu vessa / kuivakäymälä, on toiveita tällaiselle palvelulle. Seurojen jäsenet toivovat toimivia ja riittävän tilavia pukuhuoneita, turvallisia kulkuväyliä avantoon (esim. lämpömatto) ja vessaa. Osa seuroista tarvitsisi laiturin kunnostusta tai pidempää laituria.

Palautteissa oli myös kiitosta hyvin toimivasta yhteistyöstä kaupungin kanssa.

Katajanokan talviuintipaikka, kuva: Jirina Alanko, Helsinki Material Bank

Vastuunjako kaupungin ja talviuintiseurojen välillä

Kaupunki toimii mahdollistajan roolissa ja vuokraa paikat talviuintiseuroille, jotka järjestävät talviuintitoimintaa jäsenilleen. Karkeasti eroteltuna kaupunki vastaa rakennuksesta ja kiinteistä rakenteista, kun taas seuralle kuuluu ylläpito ja osittain myös rakennuksen ylläpito.

Vastuut vaihtelevat paljon talviuintipaikan tilanteen mukaan: on eri asia huolehtia saunallisen talviuintipaikan ylläpidosta, kuin nk. kylmäuintipaikasta.

Käytösähkön osalta sovitaan kaupungin ja seuran välisessä sopimuksessa.

Tavoitteena on, että vastuunjako toimisi selkeästi, jotta talviuintitoiminnan järjestäminen olisi sujuvaa.

Tavoitteena on myös, että kaupunki tarttuisi korjaustoimenpiteisiin oikea-aikaisesti ja nopeasti.

Sopimus talviuintipaikan vuokraamisesta

Helsingin kaupunki ja talviuintiseura tekevät keskenään sopimuksen talviuintipaikan vuokrauksesta.

Sopimusasiat kaupungin kanssa nousivat talviuintiseurojen kyselyssä erityisesti esille. Talviuintiseuran ja kaupungin välistä sopimusta kritisoitiin osittain epäselväksi ja sitä pidettiin saneltuna.

Osalla seuroista sopimus uusitaan vuosittain ja usein sopimuksen uusiminen on jäänyt viime tippaan – sopimus on voinut olla tekemättä jopa kauden aloituksen aikaan. Tämä saattaa seurat hankalaa tilanteeseen esim. vastuiden ja velvoitteiden osalta, ja on vaikeuttanut seurojen toiminnan suunnittelua sekä aiheuttanut epävarmuutta. Seuratoiminnan pitkäjänteisyyden vuoksi olisi hyvä, että sopimus voisi olla voimassa esim. 3-5 vuotta.

Myöskään kaikki talviuintiseurat eivät noudata sopimusta vaan jättävät esim. talviuintikäyntikerrat ilmoittamatta kaupungille. Myös avantojen merkitsemisen suhteen on ollut puutteita.

Seuroilla ja yhdistyksillä on eriaikaan laadittua sopimuksia, joissa on erilaisia ehtoja. Tämä laittaa seurat eriarvoiseen asemaan. On tärkeää, että kaupunki kohtelee kaikkia seuroja tasapuolisesti ja kaikilla on samanlaiset vastuut ja oikeudet.

Talviuintisopimusten uusiminen ja yhdenmukaistaminen on Liikuntapalvelujen tavoitteena.

Uuden talviuintiseuran perustaminen

Jos Helsinki perustaa uusia talviuintipaikkoja, niille täytyy löytyä toiminnanvetäjät. Nykyisillä talviuintiseuroilla ei ole resursseja vetää useampaa paikkaa.

Uusien talviuintipaikkojen pitäjiä voidaan löytää olevista seuroista ja yhdistyksistä, joilla on jo valmis seuraorganisaatio ja vakiintunut toiminta. Mahdollisia olisivat esim. kaupunginosaseurat: Laajasalo-Degerö-seura ja Vuosaari-seura ovat jo lähteneet mukaan talviuintitoimintaa. Mahdollisia muita kaupunginosaseuroja saattaisivat olla Pukinmäki-seura, Pakila-Seura tai Kulosaarelaiset ry.

Myös paikalliset urheiluseurat saattaisivat innostua talviuinnin järjestämisestä. Joissain nykyisissä urheiluseuroissa talviuinnilla on pystytty rahoittamaan seuran juniorityötä tai muuta seuratoimintaa. Potentiaalisia urheiluseuroja voisivat olla uimaseurat, esim. Koillis-Helsingissä vaikuttava HTU Stadi ry tai uintiseura Orca Helsinki. Soutu- ja melontaseurat ovat nykyisinkin järjestäneet talviuintia; uusia mahdollisia toimijoita voisivat olla Itä-Helsingissä vaikuttava Soutu- ja kuntoseura Joutele ry tai Marjaniemen Melojat

Ry. Pohjois-Helsingissä vaikuttava Pakilan Visa ry voisi olla kiinnostunut esim. Pakilan talviuimapaikan perustamisesta.

Kaupunki voi etsiä uusia talviuinnista innostuneita porukoita avoimen kuulutuksen avulla, jolloin halukkaat talviuimarit perustavat uuden yhdistyksen. Esimerkiksi Eiranrannassa on pidetty omatoimiavantoa, joten sieltä saattaisi löytyä valmis ryhmä uutta talviuintiseuraa varten.

Suomen Latu on tarjoutunut auttamaan uusien talviuintiseurojen perustamisvaiheessa seuraorganisaation perustamisen kanssa. Myös Helsingin nykyiset talviuintiseurat ovat kertoneet voivansa tukea aloittelevia seuroja.

Helsingin nykyiset talviuintiseurat ovat tarjoutuneet tukemaan aloittelevia seuroja.

4 TALVIUINTIPAIKAN TOTEUTUKSEN PERIAATTEITA

Talviuintipaikkoja on monenlaisia

Talviuintipaikan perusvaatimukset urheilulajina ovat melko kevyet moneen muuhun lajiin verrattuna; talviuinti ei vaadi suuria panostuksia kenttiin tai halleihin ja niiden kunnossapitoon.

Talviuinnin erityispiirre on, että itse lajisuoritus on todella lyhyt; yksi uintikerta kestää keskimäärin vain 40 sekuntia. Pääosa ajasta kuluu pukuhuoneessa tai saunassa, jolloin nimenomaan pukutilojen tai saunan mitoitus muodostuu rajoittavaksi tekijäksi.

Vähimmillään talviuintipaikaksi riittää pukusuoja, avanto, veteen johtavat portaat, pelastusvälineet sekä kyltitys ja ohjeistus. Tällaiset nk. kylmäuimapaikat ovat talviuintipaikoista edullisimpia niin rakentamisen kuin ylläpidon suhteen, jolloin myös kausimaksut jäävät kohtuulliselle tasolle.

Toisessa talviuintipaikan tyypissä on lisäksi pukusuo-
jassa suihku, mutta ei saunaa. Suihkullisen talviuintipaikan kävijäkapasiteetti on pienempi kuin suihkutoman talviuintipaikan. Suihkullinen talviuintipaikka vaatii viemäröinnin ja vesiliittymän, mikä nostaa kustannuksia huomattavasti verrattuna suihkutomaan talviuintipaikkaan. Suihkullinen talviuintipaikka vaatii myös enemmän siivousta ja ylläpitoa.

Kolmas talviuintipaikan tyyppi on saunallinen talviuintipaikka, jossa uimassa käydään löylyn kautta. Saunallisen talviuintipaikan kävijäkapasiteetti on noin puolet pienempi saunattomaan talviuintipaikkaan verrattuna. Saunan koosta tulee helposti talviuimapaikan pullonkaula, joka jättää itse avannon vajaakäyttöiseksi. Uuden saunan rakentaminen on kallista. Saunan käyttö- ja ylläpitokustannukset nostavat yleensä talviuinnin kausimaksun aika korkeaksi.

Talviuintiseurojen kysely antaa suuntaviivaa, että toiminnan pyörittämisen kannalta saunallisessa avantouintipaikassa voi olla n. 600 jäsentä ja saunattomassa 1000-1200 jäsentä.

Talviuintipaikan kustannukset

Talviuintipaikan perustamisen kustannukset vaihtelevat suuresti lähtötilanteen mukaan. Mikäli alueella on valmis infrastruktuuri kuten uimarannalla, venesatamassa, tms. perustaminen on edullisempaa. Uudet talviuintipaikat tulisi pyrkiä sijoittamaan paikkoihin, joissa on valmista infrastruktuuria.

Perustasoisen talviuintipaikan saa halvimmillaan toteutettua noin 50 000 eurolla.

Uusi talviuintilaituri n. 25 000 €

Talviuintiporaat n. 6000 €

Pumppu n. 1000 €

Lämpölevyt n. 16 000 €

Tuulitelta n. 3250 €

Pukutilakontti ostettuna n. 10 000 - 20 000€

Pukutilakontti vuokrattuna n. 300 € / kk

Pukuhuonevaunu 25 000 €

Sähkötyöt, tapauksesta riippuen

**Jotta kysyntään
pystytään
vastaamaan,
tulisi olla erilaisia,
myös kevyempiä
tapoja järjestää
talviuintia.**

Tuorinniemen talviuintipaikka Herttoniemenrannassa on kylmäuintipaikka.

Munkkiniemen talviuintipaikka on suihkullinen kylmäuintipaikka.

Rajasaaren talviuintipaikka on saunallinen talviuintipaikka.

Talviuintipaikan perusvaatimukset ja varusteet

Sijainti ja rannan ominaisuudet

Talviuintipaikka ei edellytä osoittamista kaavassa.

Talviuintipaikan voi sijoittaa monenlaiseen rantaan. Perustamisen kannalta helpointa ja taloudellisinta on perustaa talviuintipaikka olevaan virkistyspaikkaan, kuten uimarannalle tai venesatamaan.

Talviuintipaikan sijoittamisessa tulee ottaa huomioon rannan ominaisuudet. Vedensyvyyden on oltava riittävän syvä, jotta laiturilta pääsee suoraan uimaan; uimaportaiden päässä tulisi olla noin 1,5 metriä syvää. Kohdassa ei saa olla kovia virtauksia, eikä vedessä saa olla vierasesineitä. Mikäli talviuintipaikka sijoitetaan virtaavaan veteen, tulee avantoon asentaa turvaverkko, joka estää uimarin jään alle ajautumisen.

Talviuintipaikkaa ei kannata sijoittaa lähelle laivaväylää, jossa kulkee isoja aluksia, koska laivan peräaalto saattaa työntää ahtojäitä rantaan päin vahingoittaen uimareita.

Talviuimapaikan sijoittamisessa kannattaa huomioida viemäristön purkuputkien läheisyys, joka saattaa ylivuototilanteessa heikentää vedenlaatua.

Talviuintipaikalle tulee päästä pelastusajoneuvolla sujuvasti. Tämän vuoksi talviuintipaikan sijoittaminen esim. ulkoilualueelle talvikunnossapidon ulkopuolelle olevien ulkoilureittien varteen tai vaikkapa saareen eivät ole Helsingissä suotavia. Pelastustie on pidettävä aurattuna. Talviuintipaikka kannattaa sijoittaa siten, että se ei vaadi kovin pitkää talvikunnossapidettävää reittiä. Tämä helpottaa myös huoltoa ja tarkastuskäyntejä.

Talviuimapaikka tulee tarkastaa sukeltamalla aina ennen talviuintikauden alkua.

Uimalaituri ja portaat

Uimalaiturin tulee olla tukeva ja talvenkestävä. Laiturin pitää olla riittävän leveä, ainakin kahden ihmisen kuljettavissa ja kaiteellinen. Laiturilla tulee olla riittävä valaistus.

Kulkureitti uimaan ei saa olla liukas. Uimalaiturin sulana pitoon voidaan käyttää lämpömattoja (nk. lämpöelementti), jotka ovat integroiduilla lämmityskaapeleilla varustettuja kumimattoja.

Uimalaiturilla tulee olla pelastusvälineet, eli pelastusrenkas ja heittoliina. Laiturilla tai sen läheisyydessä tulee olla opasteet, eli ylläpitäjän tiedot, talviuimapaikan osoite, ajo-ohjeet, hätänumero, sekä kyltti talviuintipaikan rajoitetusta käyttöoikeudesta sekä varoitukset, kuten välttä menemästä yksin avantoon ja älä hyppää pää edellä.

Portaat veteen ovat mieluiten kaksikaistaiset, veteen menevät ja vedestä nousevat uimarit omilla puolillaan. Portaiden on hyvä ulottua pohjaan asti. Myös portaissa voi käyttää lämpöelementtejä. Tikkaat eivät ole suositeltavia talviuintia varten. Portaissa tulee olla kaiteet, jotka ovat puusta tai päällystetty narulla tai vastaavalla materiaalilla. Portaisiin tai laituriin tulee kiinnittää kelluva, solmullinen turvaköysi, joka ulottuu riittävän pitkälle veteen niin, että tarvittaessa sitä pitkin voi vetää itsensä portaille.

Laiturin kunto tulee tarkastaa vähintään kaksi kertaa vuodessa ja rikkoutuneet tai lahonneet osat on korjattava välittömästi.

kuva: Maija Astikainen, Helsinki Material Bank

Talviuintipaikan turvallisuus ja terveellisyys

Talviuinti on terveyttä edistävä harrastus, mutta talviaikaiseen harrastukseen liittyy myös tapaturmariskejä. Talviuiminen yksin on riski, koska kokenutkin talviuimari voi kylmään veteen mennessä tulevan kylmäshokin aikana esim. liukastua uimaportaissa. Huonoissa sääolosuhteissa tai pimeässä voi käydä onnettomuuksia, tai liukastumisia kulkureitillä. Veden virtaukset voivat vetää uimarin jään alle tai kuljettaa esim. painavia ahtojäitä päin uimaria. Myös pukutiloissa ja saunassa voi liukastua märillä latioilla.

Talviuimari voi parantaa omaa turvallisuuttaan esim. neopreenitossuilla, lämmittelemällä lihaksat liikunnalla ennen uintia ja oleilemalla avannossa juuri itselle sopivan ajan. Kylmään veteen ei kannata hypätä pää edellä, myös pään kastelu lisää hypotermian riskiä.

Talviuintia ei tule harrastaa flunssaisena, sairaana tai päihtyneenä. Talviuinti kiihdyttää aineenvaihduntaa, uinnin jälkeen kannattaa pitää huolta riittävästä juomisesta.

kuva: Sasa Tkalcin, Helsinki Material Bank

Avanto

Avannon tulee olla vähintään 3 x 3 metrin kokoinen. Useampaa avantoa ei tule sijoittaa vierekkäin, koska se saattaa houkutellessa sukeltamaan jään alitse avannosta toiseen.

Avannon läheisyyteen merkitään avannon syvyytiedot.

Mikäli talviuintipaikka sijoitetaan virtaavaan veteen, tulee avantoon asentaa turvaverkko, joka estää uimarin jään alle ajautumisen.

Avantoa pitää auki virrankehitin, pumppu tai ilma-pumppu. Virrankehitin tai pumppu pitää sijoittaa siten, että uimarille ei tule vastavirtaa. Laitteet tulee sijoittaa siten, ettei niitä pääse koskettamaan uimaan mentäessä, uinnin aikana tai sieltä poistuttaessa.

Talviuintipaikan avannon teossa pitää ottaa huomioon myös muiden jäällä liikkujien turvallisuus; avantoalue on merkittävä avanto -kyltillä ja erottuvalla tavalla esim. aidalla, lippusiimalla tai puomilla, jotka sijaitsevat tarpeeksi kaukana avannon reunasta.

Pukutila

Talviuinnin pukutila voi olla yksikertainen, lämmitetty tila, jossa on valaistus ja sähköt. Pukuhuone jaetaan yleensä kahteen puoleen. Pukukoppien tilajaossa voidaan ottaa myös huomioon lajin harrastajien sukupuolijakauma, eli naisten puoli voi olla isompi.

Pukutilan kokoon ja toimivuuteen kannattaa panostaa, koska juuri pukutilan pienuus voi muodostaa talviuintipaikan pullonkaulan. Itse talviuintipahtuma on aika lyhyt: yli 80% uimareista käy avannossa korkeintaan 2 minuutin ajan. Tällöin pukuhuoneessa vietetty aika on pidempi kuin itse avannossa. Mikäli pukuhuonetilat ovat liian pienet, talviuintipaikan täyttävien kävijäpotentiaalia ei tavoiteta. Pukuhuoneen koko on oleellinen siinäkin mielessä, että avannosta noustua tulisi päästä lämpimään aika pikaisesti; märkänä jonottelu lisää alilämpöisyyden vaaraa.

Pukutila voidaan varustaa sähköisellä kulunvalvontajärjestelmällä, koodilukolla tai käyttää tavallisia lukkoja.

Pukutila voi olla pukutilakontti tai pukutilavaunu, joiden etuna on, että ne voidaan kuljettaa pois talviuintikauden lopulla.

Pukutilassa tulee olla ensiapukaappi, jossa on desinfiointiainetta, sideharsoa, laastaria, kylmäpusseja, hypotermiapussi ja elvytysmaski. Ilman vesiliittymää olevassa pukutilassa voidaan pitää pullotettua vettä ensiaputapausten varalta.

Kaikissa pukutiloissa ei ole mahdollisuutta vesiliittymään ja viemärointiin, koska se nostaa talviuintipaikan perustuskuluja merkittävästi. Ilman vesiliittymää olevan pukutilan siivoaminen kannattaa suunnitella etukäteen.

Talviuiminen muodostaa kosteusrasituksen pukutiloille. Avannosta tullaan vettä tippuvana sisään ja lattia voi olla todella märkä, jolloin on vaarana liukastuminen. Pukutilan kuivaaminen kannattaa suunnitella toimivaksi tarvittaessa esim. märkäimurin avulla.

Sauna ja suihku

Saunallisissa talviuintipaikoissa on harvoin kahta saunaa, eli saunat ovat sekasaunoja, joissa käydään uimapuvussa.

Talviuiminen muodostaa kovan kosteusrasituksen saunatiloille. Saunallisessa paikassa avannossa käydään usein monta kertaa, jolloin vettä valuu pukutiloihin ja lattiat voivat olla todella märät. Tämä on rasite puku- ja saunatilojen ilmanvaihdolle ja lattiarakenteiden kestävyydelle.

Saunan yhteydessä olevassa pukuhuoneessa / pukuhuoneissa tulee olla vähintään käsisammutin sekä palovaroitin.

Valaistus

Talviuintipaikan valaistus on tärkeää talviuinnin turvallisuuden vuoksi. Keskitalvella valoisa aika on lyhyt ja talviuinnin harrastusaika painottuu iltaan; pääosa lajin harrastajista on työssäkäynti-ikäisiä.

Kulkuteillä, laiturilla ja avannon lähellä tulee olla riittävä valaistus.

Sähköturvallisuus

Talviuintipaikoilla tulee olla sähköliittymä avannon pumpun, valaistusta sekä pukusuojan lämmitystä varten.

Kaikki talviuimapaikan sähkötyöt tulee teettää sähköalan ammattilaisella, jolla on sähköturvallisuuslain edellyttämä pätevyys.

Kaikkien sähkölaitteiden, jotka ovat vedessä olevien ja sieltä nousevien uimareiden kosketeltavissa, on oltava suojajännitteisiä (nimellisjännite 12 V vaihtojännitettä / 30 V tasajännitettä). Veteen upotettujen sähkölaitteiden koteloituokan on oltava IP68.

Avantojen sulana pitämiseen tarkoitettujen jäänestolaitteiden voi olla verkkojännitteisiä. Laitteet tulee suojata enintään 30 mA vikavirtasuojakytkimellä ja sijoittaa siten, ettei niitä pääse koskettamaan uinnin aikana.

Neopreeniset avantuintikengät ja avantuintihanskat pitävät kädet ja jalat lämpiminä.

Kuvat: Helsingin aineistopankki

Vedenlaatu

Talviuintipaikan tulee täyttää uimapaikan vedenlaatuvaatimukset. Talviuintipaikan vedenlaatua tulee seurata vähintään kerran kaudessa. Mikäli tiedossa on sellaisia tekijöitä, jotka voisivat huonontaa uimaveden laatua, tulee vedenlaatua seurata useammin.

Talviuintia palveluna myyvä yritys joutuu lain mukaan seuraamaan veden laatua useammin:

uimaveden laatu tulee tutkia kerran kuukaudessa. Mikäli edellisen talviuintikauden ajan mittaukset ovat täyttäneet toimenpiderajat, voidaan valvontatiheyttä vähentää enintään puoleen.

Opasteet ja ohjeet

Talviuintipaikalla tulee olla riittävät opasteet ja ohjeet. Näistä tärkein on Talviuimarin ohjeet, jotka jokaisen kävijän tulisi lukea.

Pelastustie talviuintipaikalle tulee merkitä pelastustie-kyltillä.

Talviuintipaikalle tulee sijoittaa ulos turvataulu, jossa on talviuintipaikan - katuosoite tai muu osoite ja paikkakunnan nimi, yleinen hätänumero 112 ja ohjeet avun hyllyttämisestä.

Itse talviuintipaikka tulee merkitä Talviuintipaikka-kyltillä ja sieltä tulee löytyä veden syvyysmerkintä ja pumpun pysäytysohje.

Avannon läheisyyteen pystytetään Varo avantoa-kyltti sekä Talviuintipaikan rajoitettu käyttöoikeus - kyltti.(?)

Ilmoitustaululla tulee olla talviuintipalvelun tarjoajan puhelinnumero ja sähköpostiosoite ja huollosta vastaavan tahon yhteystiedot.

Talviuinnin vastuut ja velvoitteet

Kaupallisia talviuintipalveluntarjoajia koskevat monet vastuut ja velvoitteet, joilla voi olla vaikutusta esim. pienimuotoisempien talviuintipalvelujen tarjoamiseen. Esimerkiksi Roihuvuoren seurakunta päätti luopua vuonna 2022 talviuintitoiminnan järjestämisestä, koska he kokivat talviuintia koskevat vastuut ja velvoitteet niin työläinä.

Talviuintipaikkojen ylläpitäjät, jotka tarjoavat talviuintipalvelua kaikille kuluttajille, joutuvat noudattamaan kuluttajaturvallisuuslakia (920/2011).

Kuluttajaturvallisuuslaki ei koske esim. yhdistyksiä, jotka tarjoavat palvelua vain omille jäsenilleen. Mikäli yhdistys myy kertamaksullisia talviuintikertoja, katsotaan että sen tulee noudattaa kuluttajaturvallisuuslakia.

Kuluttajaturvallisuuslaissa on tarkkoja määräyksiä koskien talviuinnin järjestämistä: esimerkiksi talviuinninjärjestäjä on aina vastuussa kuluttajan turvallisuudesta – käytännössä silloinkin, jos kuluttaja ei noudata sääntöjä ja myös aukioloaikojen ulkopuolella. Vastuu turvallisuudesta ei siirry pois palveluntarjoajalta turvallisuusasiakirjan laatimisen

tai sen viranomaiselle toimittamisen, valvontaviranomaisen suorittaman tarkastuksen tai asiakkaan allekirjoittaman sopimuksen myötä. Palveluntarjoajan tulee laatia **turvallisuusasiakirja** ja täydentää tätä kertaluonteisten tapahtumien osalta **turvallisuus-suunnitelmalla**. Palveluntarjoajan tulee tiedottaa kuluttajille palvelusta ja sen vaaroista (**riskianalyysi**). Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa kunnan valvontaviranomaiselle palvelun tarjoamisen aloittamisesta, toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja palvelun tarjoajan vaihtumisesta (**ilmoitusvelvollisuus**). Toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ilmoittaa sattuneesta onnettomuudesta tai vaaratilanteesta valvontaviranomaiselle (**onnettomuuskirjanpito**).

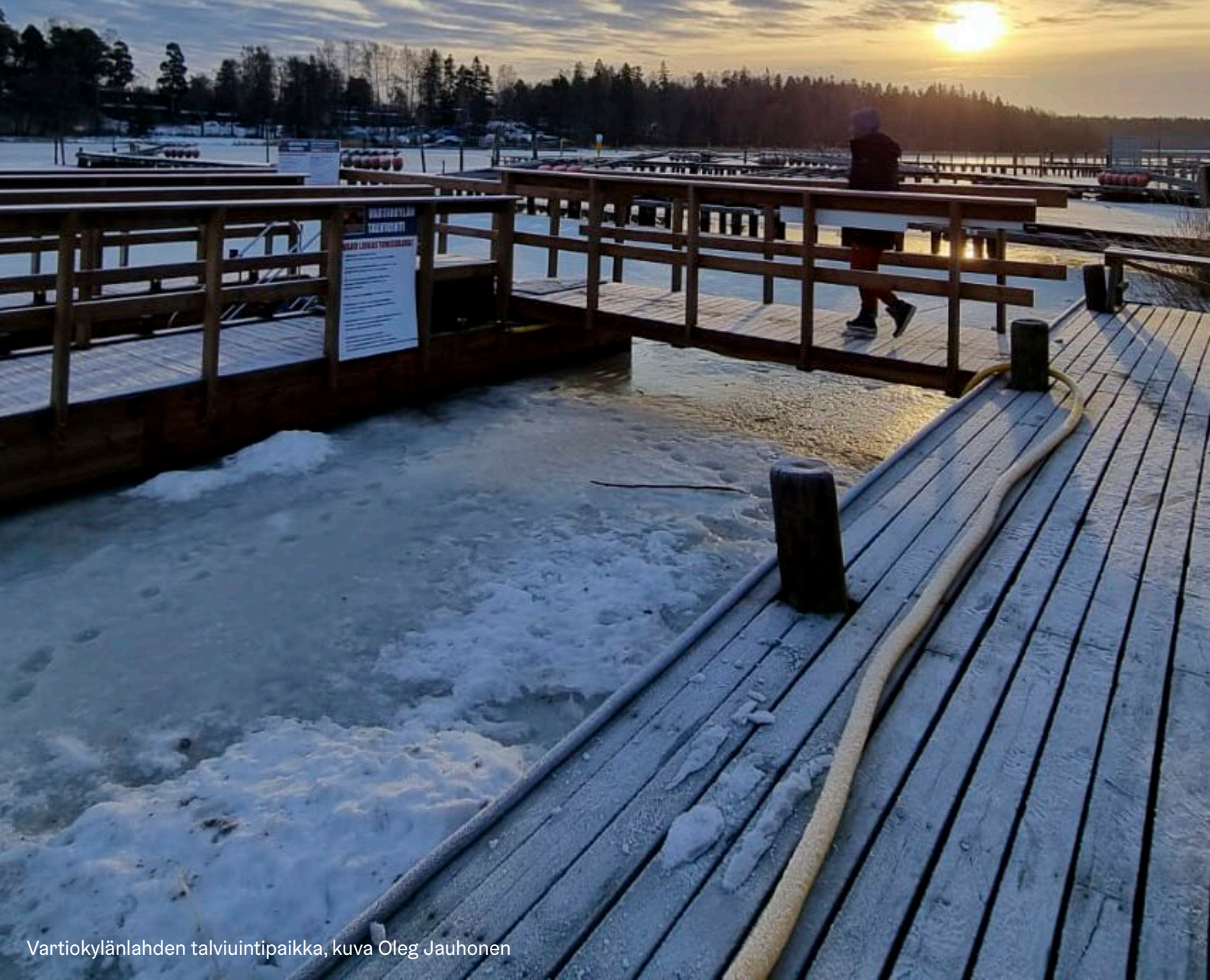
Terveysturvallisuuslain mukaan saunallista talviuintipaikkaa koskee **pakollinen terveydensuojeluvanta**, johon liittyy veroluontoinen tarkastusmaksu. Lisäksi terveydensuojelulain ohjeen perusteella **uimaveden laatua** tulee tutkia talvikaudella kerran kuukaudessa. Kunta perii toiminnanharjoittajalta maksun näytteenotosta ja tutkimuksista, jotka liittyvät (terveydensuojelulain 29§ edellyttämään) uimaveden valvontaan.

Laajarannan suosittu avantouintipaikka on tällä hetkellä suljettu, koska Roihuvuoren seurakunnalla ei ole resursseja vastata niihin viranomaismääräyksiin, jotka talviuinnin palveluntarjoajia koskevat. Seurakunta etsii kuitenkin keinoja avata paikka uudelleen – lue tästä kirkkoherran tiedotuskirje sekä kutsu keskusteluiltaan.

TIEDOTE JA KUTSU
LAAJARANNAN
TALVIUINTIPAikka

5 TALVIUINTIPAikkojen VERKOSTOTARKASTELU JA UUDET TALVIUINTIPAikat

Uusien talviuintipaikkojen verkostotarkastelu

Verkostotarkastelun tavoitteena on ollut löytää uusia talviuintipaikkoja ympäri Helsinkiä, etenkin alueilta, joissa niitä ei vielä ole. Itä- ja Pohjois-Helsingissä on nykyään vähän talviuintipaikkoja, joten ehdotetut, uudet talviuintipaikat painottuvat Itä- ja Pohjois-Helsinkiin. Talviuintipaikoista on kuitenkin pulaa joka paikassa, myös siellä, missä verkosto on nykyisin tiheimmillään, joten uusia paikkoja esitetään myös Etelä-Helsinkiin.

Tarkastelussa on ollut yli 30 paikkaa, mutta osa on karsiutunut pois eri syistä, esim. pitkien talvikunnossapitovaativien yhteyksien tai laivaväylän läheisyyden vuoksi. Lopulliseen talviuintiverkostoon ehdotetaan 12 paikkaa, joista osa on mahdollista rakentaa lähitulevaisuudessa, kun taas osa paikoista on pitkän tähtäimen suunnitelmia. Näiden lisäksi tulevat osallistuvan budjetoinnin avulla perustettavat talviuintipaikat.

Mitoitusperusteena on käytetty vertailua Espooseen, jossa talviuintipaikkoihin pääsee jäseneksi jonottamatta. Espoossa on lähes yhtä monta talviuintipaikkaa, mutta yli puolet vähemmän asukkaita Helsinkiin verrattuna. Mikäli Helsingissä haluttaisiin tarjota vastaava palvelutaso tulisi talviuintipaikkojen määrä kaksinkertaistaa nykyisestä 13:ta noin 26:en paikkaan, mikä tarkoittaisi yli kymmenen uuden talviuintipaikan perustamista. Kymmenessä uudessa talviuintipaikassa olisi kapasiteettia noin 6000–12 000 talviuimarille riippuen talviuimapaikkojen tyypistä (saunallinen / kylmäuinti).

Useiden saunallisten talviuintipaikkojen perustaminen on epärealistista, koska saunan uudisrakentaminen ja ylläpito on kallista. Mikäli Helsingin kaupungilla on olevia saunoja, joita voi ottaa talviuintikäyttöön, myös saunallisen talviuinnin järjestäminen voi olla mahdollista. Pukutilat voidaan järjestää olevan saunan yhteyteen konteilla, jotta saadaan toimivat, tarpeeksi tilavat ja erilliset pukuhuoneet.

Talviuintipaikka ei edellytä osoittamista asemakavassa.

Uudet paikat on osoitettu pääosin Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan Liikunta-palvelujen hallinnoimiin paikkoihin, koska Liikunta-palvelut vastaa talviuintipaikoista.

Toteutusjärjestys

Vuonna 2022 ja 2023 toteutettiin ja ollaan toteuttamassa 5 uutta talviuintipaikkaa, osana osallistuvan budjetoinnin -hanketta. Näin pystyttiin vastaamaan kiireisempään tarpeeseen erityisesti Itä-Helsingin alueella.

Muiden talviuintipaikkojen toteutusjärjestys riippuu siitä, löytyykö halukkaita talviuintipaikkojen vetäjiä ehdotettujen talviuintipaikkojen alueilta, ja miten talviuintiharrastuksen suosio jatkuu Helsingin seudulla.

Toteutuksessa tulisi priorisoida alueita, joilla ei ole talviuintipaikkoja ennestään.

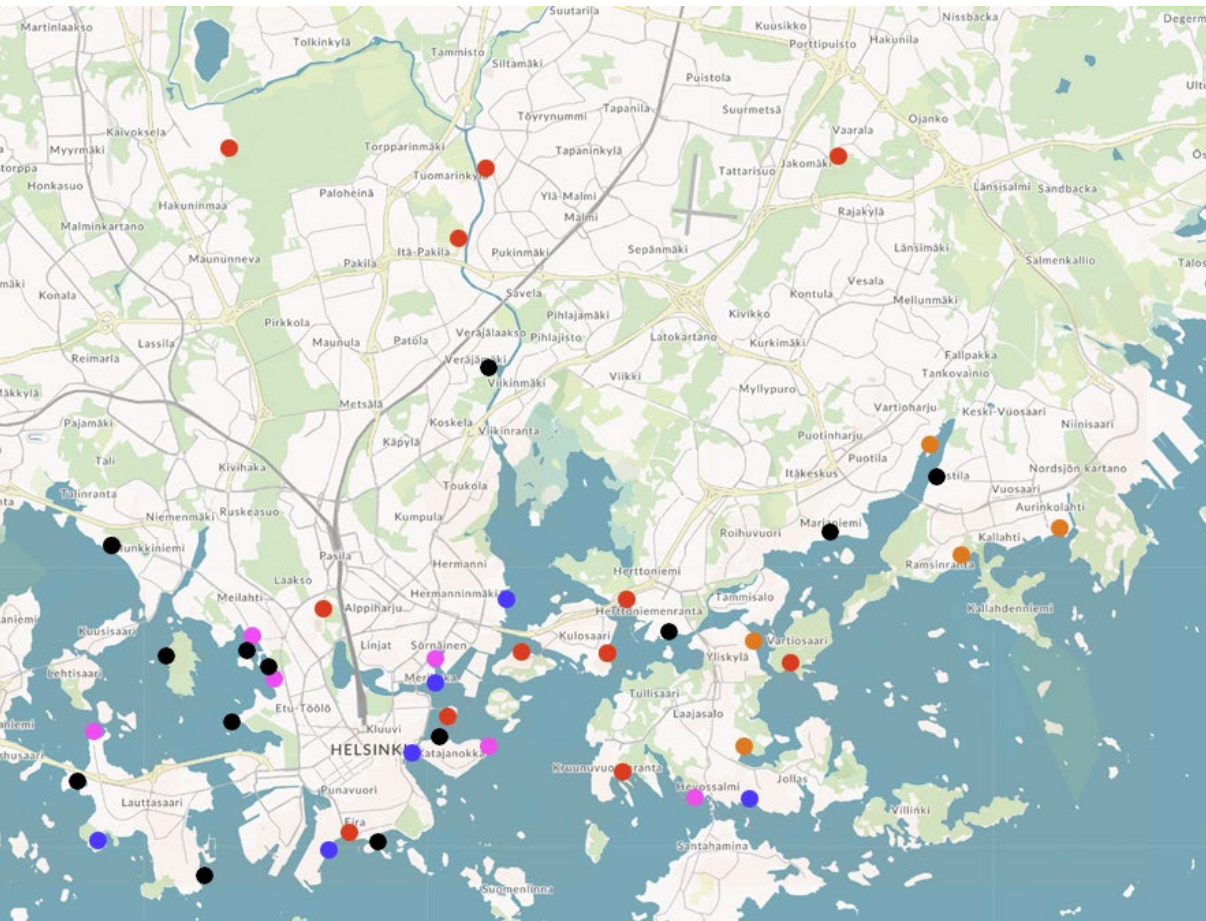
Vuorovaikutus

Talviuintiverkostosuunnittelun perustana ovat kaupunkilaisten tarpeet ja toiveet talviuintipaikkojen järjestämisestä.

Osallistuvan budjetoinnin haussa nousi esiin jo toivotuja, mahdollisia talviuintipaikkoja. Osu-ehdottajiin on oltu yhteydessä niin selvityksen kuin uusien, osu-varoilla toteutettujen talviuintipaikkojen puitteissa.

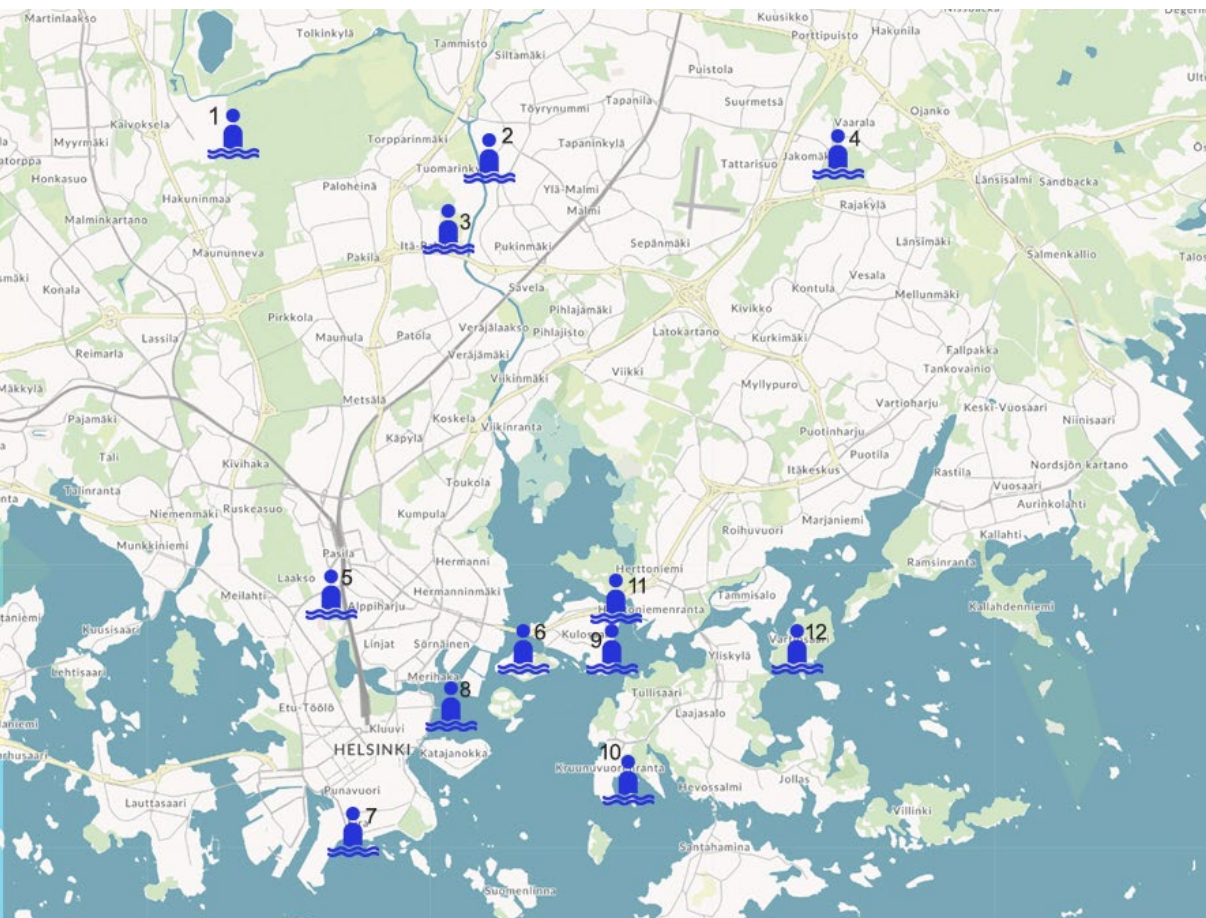
Joistain talviuintipaikoista on tullut myös asukasaloitteita, jotka on otettu huomioon talviuintiverkosta laadittaessa.

Selvityksen osana tehtiin kysely talviuintiseuroille syksyllä 2022, jossa tiedusteltiin mm. mahdollisia uusia talviuintipaikkoja. Monet verkostotarkastelussa esitetyt paikat ovat talviuintiseurojen ehdottamia. Liikuntapalvelut järjesti kesällä 2021 Talviuinnin kehittämistilaisuuden, johon osallistuivat kaikki helsinkiläiset talviuintiseurat sekä muita toimijoita. Tässä selvityksessä on hyödynnetty tuolloin kerättyjä tietoja ja kyselyjä.

TALVIUINTIVERKOSTO

- Nykyiset talviuintiseurojen paikat
- Kaupalliset / omaehtoispaikat
- Uudet osallistuvan budjetoinnin paikat
- Ehdotetut uudet talviuintipaikat
- Mattolaiturit

EHDOTETUT UUDET TALVIUINTIPAIKAT

1. Palettilampi
2. Tapaninvainion uimapaikka
3. Pakilan uimaranta
4. Jakomäen hiekkakuopat
5. Uimastadion
6. Mustikkamaa
7. Eiranrannan uimapaikka
8. Tervasaari
9. Nandelstadin venesatama
10. Stansvikinrannan uimaranta
11. Kipparlahden venesatama
12. Vartiosaari

Osallistuvalla budjetoinnilla talviuintipaikkoja

Vuoden 2022 OmaStadin osallistuvan budjetoinnin haussa ehdotus ”Lisää yhteisöllisiä talviuintipaikkoja Helsinkiin” valittiin yhdeksi kauden 2022-2023 osallistuvan budjetoinnin toteutuskohteeksi. Ehdotuksen tavoitteena oli perustaa 3-5 uutta talviuintipaikkaa eri puolille Helsinkiä sekä laatia selvitys talviuintipaikkojen verkostosta. Tavoitteena oli, että osallistuvan budjetoinnin rahaa voitaisiin käyttää talviuintipaikkojen alkuihanteihin ja myöhemmin talviuintipaikkojen ylläpito olisi paikallisten kaupunginosayhdistysten tai urheiluseurojen varassa.

Osbu-rahoituksella on perustettu uusi talviuimapaikka Aurinkolahden uimarannalle joulukuussa 2022. Vuonna 2023 avataan 4 uutta talviuintipaikkaa: Ison Kallahden uimarannan läheisyyteen (Sannan sauna), Vartiokylän ranta- ja venekerholle, Sarvaston satamaan ja Laajasaloon Kruunuvuorenrantaan. Yhden talviuintipaikan perustamiseen on varattu maksimissaan noin 50 000 €; mikäli tämä ei riitä paikan perustamiseen kyseisessä kohteessa, sitä ei toteuteta.

Osbu-rahoituksella aloittavien uusien talviuintipaikkojen toimintamalli on, että talviuintipaikkaan ei ole jäsenmäärän ylärajaa, vaan se on kaikille avoin. Jotta avannon käyttöoikeuden saa, tulee liittyä jäseneksi; jäsenyyden kausimaksu on 30 €, eli hyvin kohtuullinen Helsingissä.

Helsingin kaupunki perustaa uudet talviuintipaikat, mutta varsinaisia toiminnan vetäjät ovat mm. yrityksiä ja kaupunginosayhdistyksiä. Kaupunki on teettänyt uimavedenlaatumittauksen ja hankkii kohteesta riippuen laiturin (valaistu), uimaportaat, pumpun ja lämpölevyt pukuhuonekontin ja kulunvalvontajärjestelmän, sekä tekee tarvittavat sähkötyöt. Helsingin kaupunki maksaa uusien talviuintipaikkojen sähköt Osbu-rahoituksella vuosina 2023-24. Uusista paikoista tehdään kaksivuotiset sopimukset toiminnan vetäjien kanssa. Tavoitteena on, että toiminnan vetäjät vastaavat jatkossa esim. lamppujen tai lämpömatto-

jen korjauksesta. Myös sähkölasku ja muu vastuu siirtyvät yritykselle ja seuralle, jotka pystyvät kattamaan kulut jäsenmaksuista.

Uusissa Osbu-hankkeena toteutetuissa kohteissa on hieman erilainen vastuunjako, kuin kaupungilla on ollut perinteisesti. Syy tähän on se, että osallistuvan budjetoinnin kohteet tulee toteuttaa nopeassa aikataulussa, ja jotta oli mahdollista saada toiminta pystyyn kaupunki on hankkinut esim. avannon aukkipumppuja ja lämpöelementtejä osallistuvan budjetoinnin määrärahoilla.

Osbu-hankkeen yhteydessä voidaan pilotoida uudenlaisia talviuintikäytäntöjä Helsingissä, mm. uudenlaisia talviuintilaituria ja pukuhuonekontteja. Pilottikoelun voisi kestää 1-2 talvea, jonka jälkeen summataan hyödyt ja haitat ja päätetään olisiko toimintamalli Helsinkiin jatkossakin sopiva.

Osbu-hankkeena toteutettavat talviuintipaikat

Osbu-hankkeen puitteissa toteutettavat uudet talviuimapaikat tehdään vuosina 2023-24. Nämä uudet talviuintipaikat painottuvat Itä-Helsinkiin.

Aurinkolahden uimarannan talviuintipaikka, kuva: Oleg Jauhonen

TALVIUINTI

Tervetuloa nauttimaan virkistävästä hetkestä talviuinnin parissa!

Talviuinti-
kauden
jäsenyyshinta
30€
+ avain 5€

Mukaan pääset lunastamalla jäsenrannekkeen Kahvila Kampelasta.

Aurinkolahden uimarannan talviuintipaikka

Aurinkolahden uimarannalla, Vuosaarella, avautui uusi talviuintipaikka joulukuussa 2022. Rannalla on lämmitetty pukuhuonekontti, mutta ei suihkua tai saunaa.

Aurinkolahden talviuintipaikalla on ensimmäisenä käytössä uusi talviuintilaiturimalli.

Aurinkolahden talviuintipaikkaa vetää Kahvila Kampela, josta voi ostaa jäsenrannekkeen. Lauantaisin on mahdollista käydä kokeilemassa talviuintia kertamaksulla, jolloin paikalla on henkilökuntaa.

Sannan saunan talviuintipaikka, kuva: Oleg Jauhonen

Sannan saunan talviuintipaikka

Sannan sauna on kaupungin omistama rantasauna Vuosaarella, lähellä Ison Kallahden uimarantaa, Harbonkadun eteläpäässä.

Rantasaunan pukuhuoneet ovat talviuimarien käytössä. Sauna tai suihkut eivät ole käytössä, koska rakennuksessa on kesävesi ja putkisto jäätyisi. Sannan saunalla on oma oleva laituri. Osbu-hankkeen yhteydessä toteutettiin valaistus saunalta avannolle pollarivalaisimin.

Sannan saunan talviuintipaikalla voi käydä kausimak-sulla. Kulku uintiin tapahtuu itsenäisesti käyttäen omaa kulkukorttia. Keskiviikkoiltais-in on mahdollista käydä avannossa kertalipulla, jolloin paikalla on henkilö-kuntaa.

Sannan saunan toimintaa on joulukuussa 2022 lähte-nyt vetämään Vuosaari-Seura ry.

Sannan saunan, kuva: Oleg Jauhonen

Laajarannan talviuintipaikka

Laajasalon Yliskylässä sijaitsevaan Laajarantaan on avattu talviuintipaikka tammikuussa 2023. Laajaranta on Roihuvuoren seurakunnan leirikeskus, jossa oli aiemminkin talviuintia, kunnes se lopetettiin talvella 2022, kun seurakunnalla ei ollut resursseja pyörittää toimintaa.

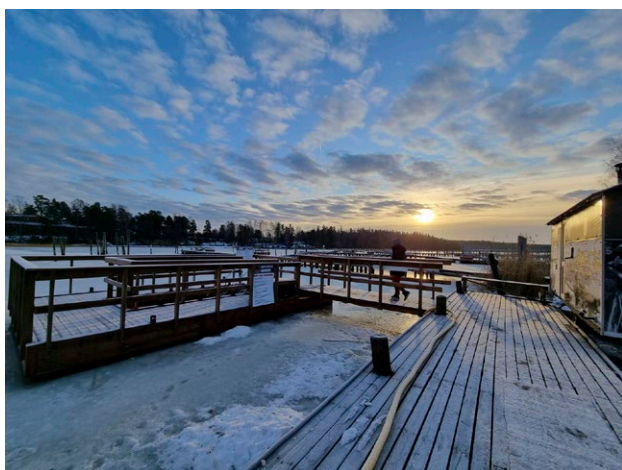
Talviuintipaikkaa pitää Laajasalo-Degerö -seura ja sen talviuimarijaosto Laajasalon uimaseura. Rannalla on lämmitetty pukuhuonekontti, mutta ei suihkua tai saunaa, lukuunottamatta saunapäiviä.

Uimassa voi käydä kausijäsenyydellä tai kerran viikossa kertamaksulla, jolloin paikalla on henkilökuntaa.

Leppäniemen venesataman talviuintipaikka (Vartiokylänlahden talviuintipaikka)

Vartiokylään, Vartiokylänlahdelle on avattu talviuintipaikka tammikuussa 2023. Talviuintipaikka on Leppäniemen venesatamassa. Rannalla on lämmitetty pukuhuonekontti, mutta ei suihkua. Tiistaisin ja torstaisin venesatamassa on saunamahdollisuus peräkärrysaunassa, johon voi mennä eri maksulla. Venesatamassa on myös kahvila auki viikonloppuisin.

Leppäniemen venesataman talviuintipaikalla on uusi kehämäinen talviuintilaiturimalli, jolloin nähdään mallin toimivuus venesatamassa.

Vartiokylänlahden talviuintipaikka,
kuva Oleg Jauhonen

Leppäniemen venesataman talviuintipaikkaa vetää Vartiokylän ranta- ja venekerho. Uimassa voi käydä kausijäsenyydellä tai kerran viikossa kertamaksulla, jolloin paikalla on henkilökuntaa.

Sarvaston sataman talviuintipaikka

Laajasalossa sijaitsevaan Sarvaston satamaan on avattu talviuintipaikka sataman kupeeseen tammikuussa 2023. Rannalla on lämmitetty pukuhuonekontti, mutta ei suihkua tai saunaa.

Sarvaston talviuintipaikalla on uusi kehämäinen talviuintilaiturimalli, jolloin nähdään mallin toimivuus venesatamassa.

Sarvaston talviuintipaikkaa vetävät Top Boat, satamakahvila Messi ja Luxury Saunalautta Oy:n. Uimassa voi käydä kausijäsenyydellä tai kerran viikossa kertamaksulla, jolloin paikalla on henkilökuntaa. Saattaa olla, että Sarvaston talviuintipaikalla saadaan avattua saunamahdollisuus viikonloppuisin erillistä maksua vastaan.

Sarvaston sataman talviuintipaikka

Ehdotetut uudet talviuintipaikat

Palettilampi, Kuninkaantammi

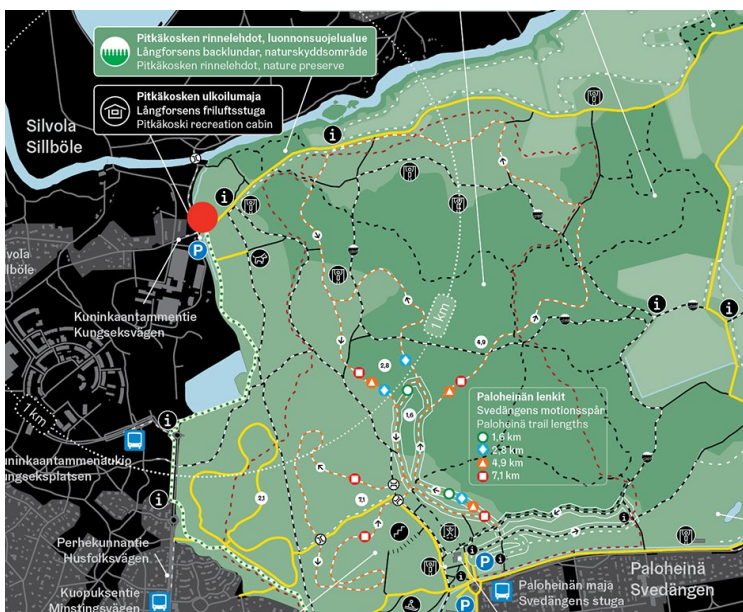
Palettilampi sijaitsee Kuninkaantammessa Pohjois-Helsingissä. Palettilampi on osa Ellen Thesleffin puistoa. Palettilampi on entinen vedenpuhdistuslaitoksen allas, joka kunnostetaan ja täytetään Päijännetunnelin vedellä. Palettilammen verkostollinen sijainti on erityisen hyvä, koska se on Keskuspuiston pääreitit varrella ja yhteydessä Paloheinän ulkoilu- ja kuntoilualueeseen, sekä sijaitsee alueella, jossa ei ole muuten uimamahdollisuuksia. Palettilammen talviuintipaikan vaikutusalueella ovat mm. Kuninkaantammi, Malminkartano ja Kannelmäki.

Palettilammen pohjois- ja itälaidan kaavamerkintä on VU eli urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. Alueesta vastaa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta.

Palettilammen talviuintipaikkaa ei ole mahdollista ottaa aivan lähivuosina käyttöön, koska Ellen Thesleffin

puiston rakentaminen alkaa vuonna 2023 ja hankkeen arvioitu valmistuminen on vuonna 2025. Puistosuunnitelmassa ja asemakaavassa on tilavaraus huoltorakennukselle, jota voidaan käyttää myös talviuintitarcoituksiin.

Puistorakentamisen ansiosta edellytykset talviuinnille ovat hyvät, alueelle tulee kulkuväylät, sähkö ja paikoitusalue. Itse huoltorakennusta ei toteuteta tässä vaiheessa. Palettilammen talviuintipaikkaa varten tarvittaisiin pukutila, uimalaituri turvavarusteineen ja mahdollinen uintialueen valaistus.

Palettilampi sijaitsee Keskuspuiston kupeessa, kiinteässä yhteydessä Keskuspuiston reitteihin.

Tapaninvainion uimapaikka (Kapteenskanranta) Jokipolku 6, 00780 Helsinki

Tapaninvainion uimapaikka on Vantaanjoen varressa oleva, nykyinen uimapaikka. Tapaninvainion uimapaikalla on verkostollisesti hyvä sijainti Pohjois-Helsingissä, lähellä Tuomarinkartanoa, jossa on mm. paikoitusmahdollisuus. Vaikutusalueella ovat mm. Malmi, Pukinmäki, Siltämäki ja Tapanila.

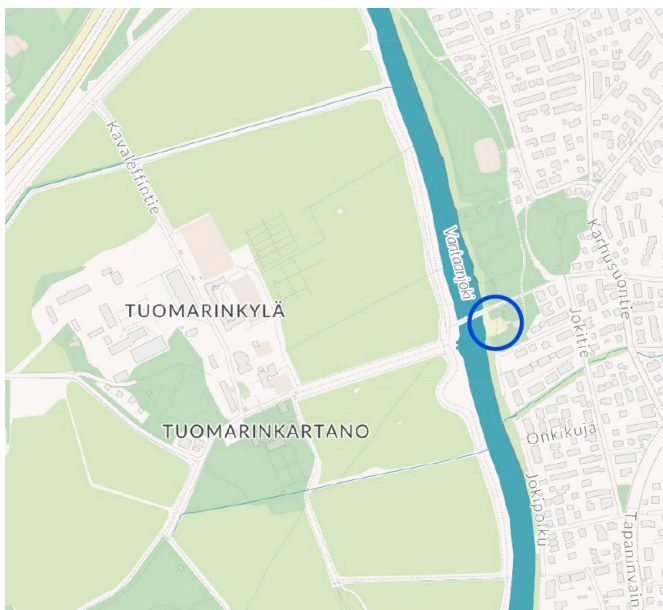
Uimapaikasta vastaa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta.

Tapaninvainion uimapaikan talviuintipaikka on joen varrella. Jotta joen virtauksista ei synny vaaraa talviuimareille, voitaisiin käyttää uutta kehämallista talviuintilaituria, joka vaimentaa virtausta avantokohdassa, ja johon on helppo kiinnittää turvaverkko.

Laiturimallia tulee vielä tutkia, koska ei ole tietoa miten laituri kestää jään lähdön.

Tapaninvainion talviuintipaikkaa varten tarvittaisiin kehämäinen uimalaituri turvavarusteineen, valaistus sekä pukutila. Alueen vieritse kulkee talvikunnossapidettäviä reittejä.

Talviuintipaikan mahdollinen vetäjä voisi olla paikallinen urheiluseura tai kaupunginosayhdistys.

Tapaninvainion talviuimapaikka sijaitsee Tuomarinkartanon läheisyydessä.

Pakilan uimaranta

Pakilan rantatie 7, 00680 Helsinki

Pakilan uimaranta on Vantaanjoen varressa oleva, nykyinen uimapaikka. Pakilan uimarannalla on talviuintiverkoston kannalta hyvä sijainti Pohjois-Helsingissä, vaikutusalueella ovat mm. Pakila, Oulunkylä ja Pukinmäki.

Uimapaikasta vastaa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta.

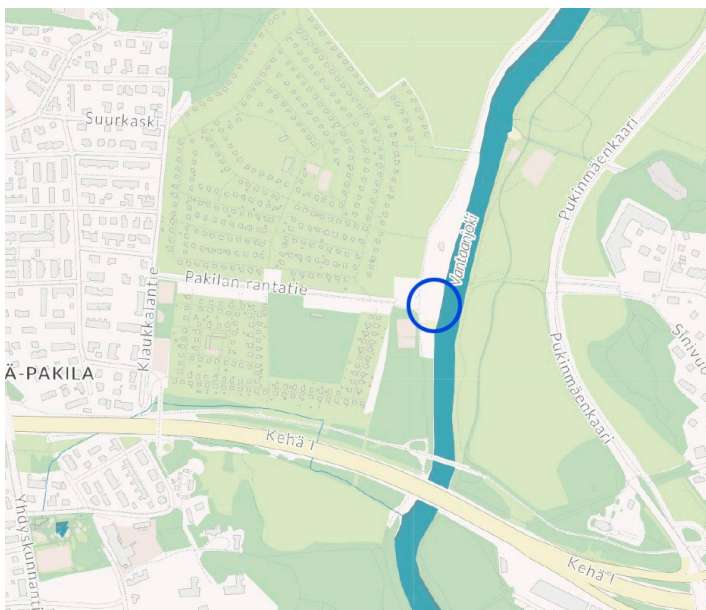
Pakilan uimarannalla talviuintipaikka tulisi joen varteen. Jotta joen virtauksista ei synny vaaraa talviuimareille, voitaisiin käyttää uutta kehämallista talviuintilaituria, joka vaimentaa virtausta avantokohdassa, ja johon on helppo kiinnittää turvaverkko. Laiturimallia

tulee vielä tutkia, koska ei ole tietoa miten laituri kestää jään lähdön.

Pakilan uimarannan läheisyydessä on valaistusta, mutta itse rannalla ei ole valaisimia. Rannalla ei ole laituria ja pukutilat ovat kylmiä pukusuoja.

Pakilan uimarannan talviuintipaikkaa varten tarvittaisiin kehämäinen uimalaituri turvavarusteineen, valaistus sekä pukutila. Alue on talvikunnossapidettävien reittien läheisyydessä ja lähistöllä on muutama parkkipaikka.

Talviuintipaikan mahdollinen vetäjä voisi olla paikallinen urheiluseura, esim. Pakilan Visa ry tai kaupunginosayhdistys, kuten Pakila-Seura.

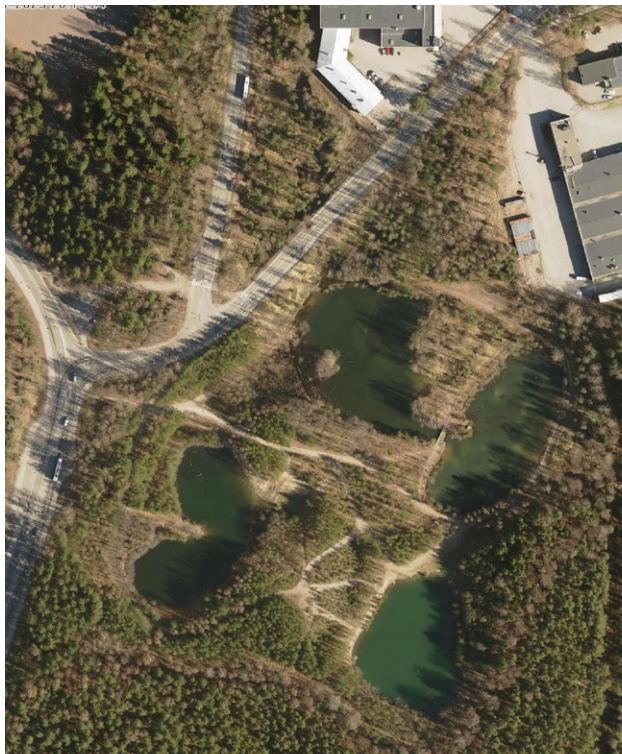
Pakilan uimarannan talviuintipaikka sijaitsee Vantaanjoen varrella.

Jakomäen lampi, Jakomäen hiekkakuoppa (Vaaralanlammet, Vaaralan riviera)

Jakomäki – Vaaralassa sijaitsee neljä lampea, joista yksi sijaitsee Helsingin alueella ja loput Vantaan puolella. Lammet ovat entisiä hiekkakuoppia, hiekkapohjaisia ja puhdasvetisiä, ja niitä onkin käytetty pitkään epävirallisena uimapaikkana. Hiekkakuoppien vesinäytteiden perusteella lammet soveltuvat uimiseen. Vuosien mittaan Vantaalla ja Helsingissä on pohdittu tulisiko alueesta kehittää uimapaikka tai maauimala, aiheesta on mm. tehty valtuustoaloite sekä Helsingissä (2016) että Vantaalla.

Jakomäen lampi sijaitsee talviuintiverkoston kannalta hyvin edullisesti Koillis-Helsingissä, vaikutusalueena mm. Jakomäki, Vesala ja Kontula. Jakomäen lampi sijaitsee alle 200 metrin päässä Jakomäen liikuntapuistosta, jossa on mm. paikoitusmahdollisuus.

Vantaa on asemakaavoittanut Vaaralanlampien alueen (2020). Kaavoitustyön osana alueelle on laadittu virkistyskäytön viitesuunnitelma, joka käsittelee

Vaaralan lampien virkistyskäytön viitesuunnitelmassa Helsingin puolella oleva, läntisin lampi on osoitettu uimapaikaksi.

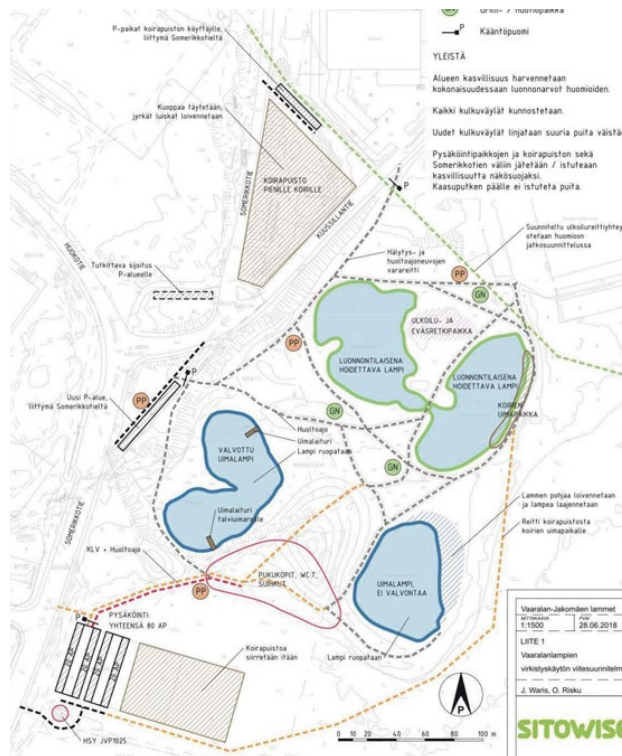
aluetta kokonaisuutena sisältäen myös Helsingin puolen. Siinä uintikäyttöön on osoitettu kaksi eteläisintä lampea, joista toinen sijaitsee Helsingin puolella.

Helsingin puolella sijaitsevan lammen kaavamerkintä on VL eli lähivirkistysalue.

Virkistysalue tulisi toteuttaa Helsingin ja Vantaan yhteistyönä. Mikäli Vaaralanlammista päätetään kehittää maauimala tai uimapaikka, tulisi samalla tutkia talviuintitoimintaa alueella. Alueella on luontoarvoja, jotka tulisi yhteensovittaa virkistyskäytön kanssa. Maat ovat osittain yksityisomistuksessa Vantaan puolella.

Jakomäenlammen talviuintipaikkaa varten tarvittaisiin uimalaituri turvavarusteineen, valaistus sekä pukutila.

Talviuintipaikan mahdollinen vetäjä voisi olla paikallinen urheiluseura tai kaupunginosayhdistys.

Uimastadion / Kumpulan maauimala

Uimastadionin tai Kumpulan maauimalan ympärivuorokautinen käyttö olisi yksi mahdollinen tapa saada kaupungin vetämä, kertamaksullinen ja saunallinen talviuintipaikka toteutettua. Maauimalat tarjoaisivat myös talviuimarien toivoman pitemmän matkan uintimahdollisuuden.

Kummankin maauimalan etu on, että niiden kävijäkapasiteetti olisi hyvin korkea, joten ne tarjoaisivat merkittävän lisäyksen Helsingin talviuintimahdollisuuksiin.

Kummatkin maauimalat ovat talviuintiverkoston kannalta hyviä paikkoja, mutta etenkin Uimastadion on hyvin saavutettavissa Luoteis-Helsingistä bussilla ja Pohjois-Helsingistä junalla. Uimastadion on myös osa Keskuspuistoa ja lähellä sen pääreittejä.

Uimastadionilla ja Kumpulassa on olevat rakenteet ja fasiliteetit, mutta maauimaloiden muuntaminen talvikäyttöä kestäviksi voi vaatia huomattavia investointeja. Aiheesta ollaan teettämässä erillinen selvitys.

Uimaloiden toiminnasta vastaa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta.

**Maauimalat
tarjoaisivat
merkittävän
lisäyksen Helsingin
talviuinti-
mahdollisuuksiin.**

Uimastadion, kuva Kari Hakli, Helsingin kaupunginmuseo.

Mustikkamaa Mustikkamaantie 3, 00570 Helsinki

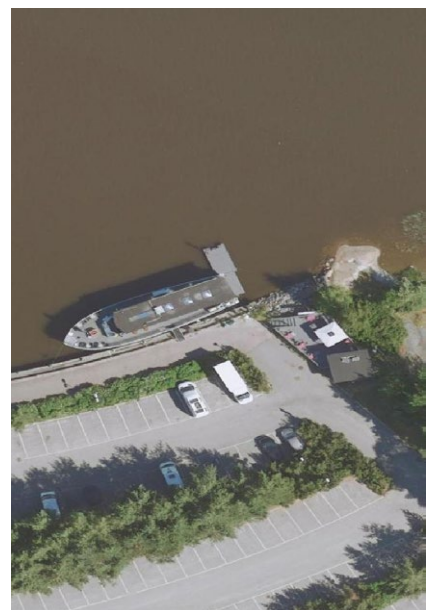
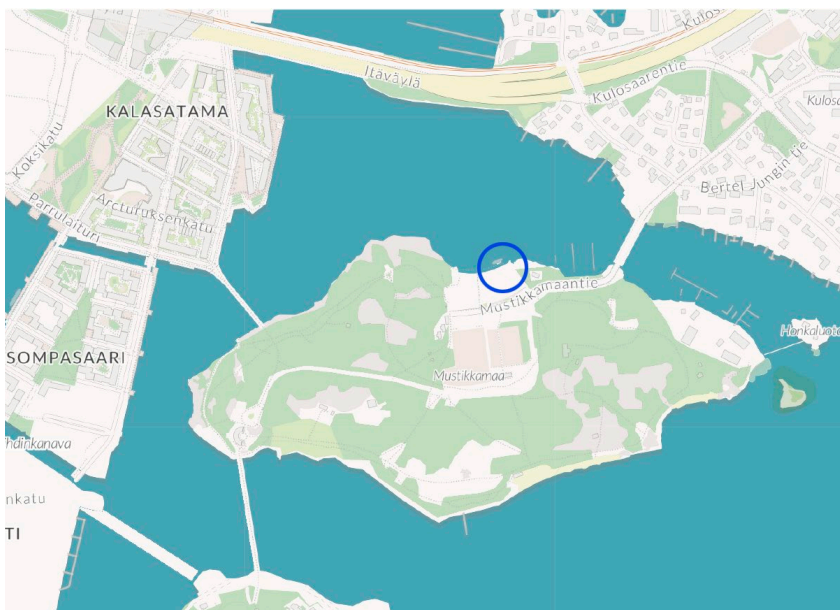
Mustikkamaa olisi talviuintiverkoston kannalta hyvä paikka; lähialueilla Kalasatamassa, Hermannissa, Kalliossa ja Kulosaaressa on paljon kysyntää talviuinnille, eikä alueella ole talviuintipaikkaa Sompasaunaa lukuunottamatta.

Talviuimapaikan sijainniksi on ehdotettu Mustikkamaan pohjoisrannalla sijaitsevan laajan pysäköintipaikan reuna-alueita, jonka hallinnoija on Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta.

Kohdan kaavamerkintä on VU eli Urheilu- ja virkistyspalvelualue, jolle saa rakentaa kulttuuri-, yleisöpalvelu- ja huoltotiloja.

Paikalla on toiminut ravintolavene Kahvila Torpedo, joka on lopettanut toimintansa. Kahvilan jäljiltä paikassa on puinen terassi. Kohdassa on vesi- ja sähköliittymä, valaistus ja paikkaan johtaa asfaltoitu reitti eli valmiudet talviuintipaikan perustamista varten ovat hyvät. Talviuintipaikkaa varten tarvittaisiin pukutila, uimalaituri ja mahdollisesti lisävalaistusta laiturille.

Espossa toimiva Vesiurheilukeskus Laguuni Oy on tulossa Mustikkamaalle, yritys on ostanut Kahvilavene Torpedon liiketoiminnan. Laguuni tarjoaa vesiliikuntapalveluja (mm. kelluva vesipuisto, melonta, sup-lautailu) ja talviuinti sopii hyvin täydentämään tarjontaa talvikaudella.

Mustikkamaan talviuintipaikka sijaitsee uusien kaupunginosien - Kalasataman, Sompasaaren ja Nihdin - läheisyydessä.

Eiranrannan uimapaikka

Eiranrannan uimapaikka sijaitsee Eirassa, Etelä-Helsingissä. Eiranrannan pohjukassa, Telakkakadun päässä, on rakennettu uimapaikka, joka ei kuitenkaan ole Liikuntapalvelujen hallinnoima, eikä sitä löydy esim. Palvelukartasta. Tällä uimapaikalla käy aktiivinen porukka, joka harrastaa omaehtoista talviuintia rantamuurin pelastusportaita pitkin. Toiveita kunnan talviuintipaikasta on tullut usein, mm. osallistuvan budjetoinnin yhteydessä.

Talviuintiverkoston kannalta Eiranrannan sijainti on hyvä ja alueella on voimakasta kysyntää talviuintipalveluille, jota nykyiset seurat eivät pysty täyttämään.

Eiranrannan uimarannalla luonteva paikka talviuinnin sijoittamiseen olisi rannan itälaidan muurinvieruksella. Alueella on valmiit kulkuväylät ja sähköt, mutta tarvittaisiin pukeutumistila, uimaportaat ja pelastus-

tarvikkeet. Uimaportaat voitaisiin kiinnittää rantamuriin.

Eiranrannan uimapaikka sijaitsee kaupunkikuvalisestisesti arvokkaassa kohdassa, jossa on myös hyvin avointa. Tähän paikkaan talviuintikontti ei ole sopiva ratkaisu, tai se vaatisi esim. puurimoituksen tai muun verhoilun. Verhoillun kontin etu pukutilana olisi, että sen voi siirtää pois kesäkaudeksi.

Jotta Eiranrannan uimarannasta voisi tulla talviuintipaikka, olisi suotavaa, että uimapaikan hallinnointi siirtyisi Liikuntapalveluille, jolloin kaikki talviuimapaikat olisivat johdonmukaisesti saman tahon alla. Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä alueen aktiivisesta talviuintiporukasta, tai esim. Pro Eira - tai Eteläiset kaupunginosat - kaupunginosayhdistyksistä.

Eiranrannan uimapaikka, kuva Julia Kivelä, Helsinki Material Bank.

Tervasaari

Tervasaarenkannas

Tervasaari sijaitsee Kruununhaassa, Etelä-Helsingissä. Tervasaari on virkistysaluetta, jossa on mm. matonpesupaikka.

Tervasaarta hallinnoi Kaupunkiympäristön toimiala.

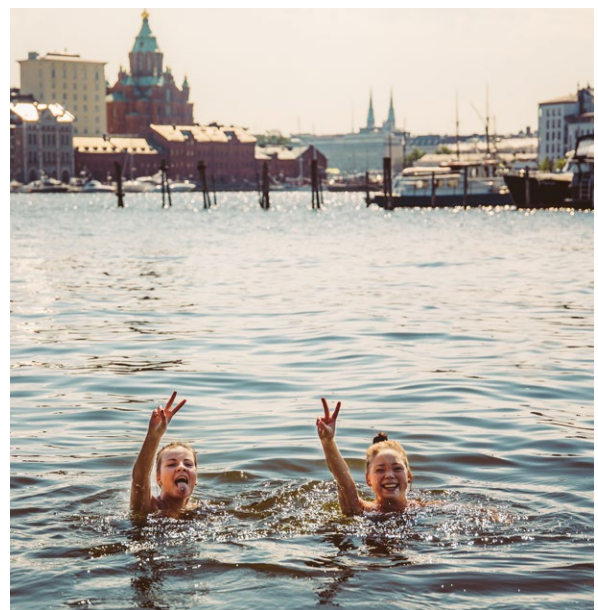
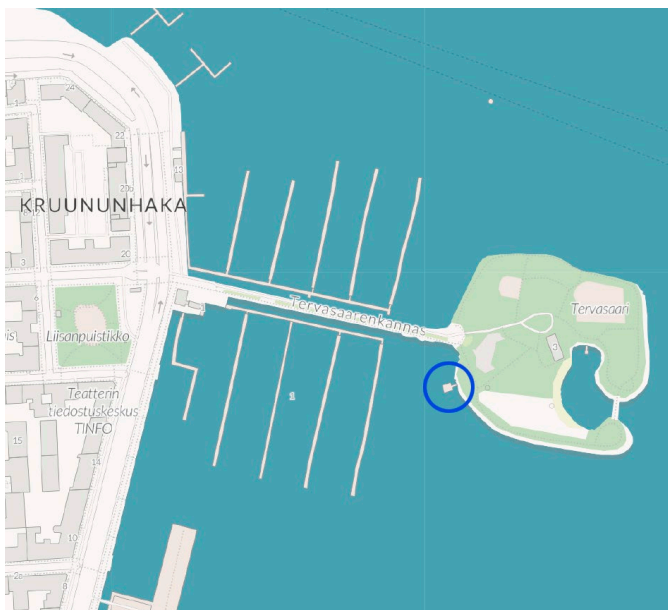
Talviuintiverkoston kannalta Tervasaaren sijainti on hyvä. Tervasaassa on ollut omaehtoista talviuintia ja alueelle on kaivattu talviuintipaikkaa.

Tervasaaren aitta on äskettäin myyty. Uudet omistajat suunnittelevat rakennukseen ympärivuotista ravintola- ja kahvilatoimintaa, ja pohtivat talviuinnin aloittamista.

Mikäli nykyistä matonpesupaikkaa voisi käyttää talvikaan talviuintiin, niin talviuintipaikan rakentaminen ei vaatisi paljon. Matonpesupaikalla on pinnoitteet, valaistus ja laituri, sekä siellä on huoltoajokelpoinen reitti. Talviuintipaikkaa varten matonpesulaiturin

kaiteeseen tulisi tehdä avattava portti sekä asentaa uimaportaat. Talviuintipaikalla saattaa olla lisävalaistuksen tarvetta. Lisäksi tarvittaisiin pukutila ja pelastustarvikkeet. Tervasaassa matonpesupaikka sijoittuu puustoiseen kohtaan, joten pukusuoja ei olisi kovin esillä. Pukukopit tulee sijoittaa nykyisille pinnoitetuille alueille.

Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä esim. kaupunginosaseurasta tai paikallisista urheiluseuroista. Myös Espoossa toimiva saunakonttiyritys on kiinnostunut tästä paikasta, jolloin olisi mahdollista perustaa saunallinen talviuintipaikka.

Tervasaari on nykyäänkin suosittu uimapaikka, vaikka siellä ei oikeaa uimapaikkaa olekaan, kuva: Jussi Hellsten, Helsinki Material Bank

Nandelstadhin venesatama, Kulosaari Lars Sonckin tie 8 a, 00570 Helsinki

Nandelstadhin venesataman talviuintipaikkaehdotus on tullut kuntalaisaloitteesta.

Nandelstadhin venesatama sijaitsee Kulosaaren itärannalla avautuen Tullisaarenselälle. Esitetty paikka on hyvä, koska se täydentää Itä-Helsingin talviuintiverkostoa, eikä Kulosaarella ole yhtään talviuintipaikkaa.

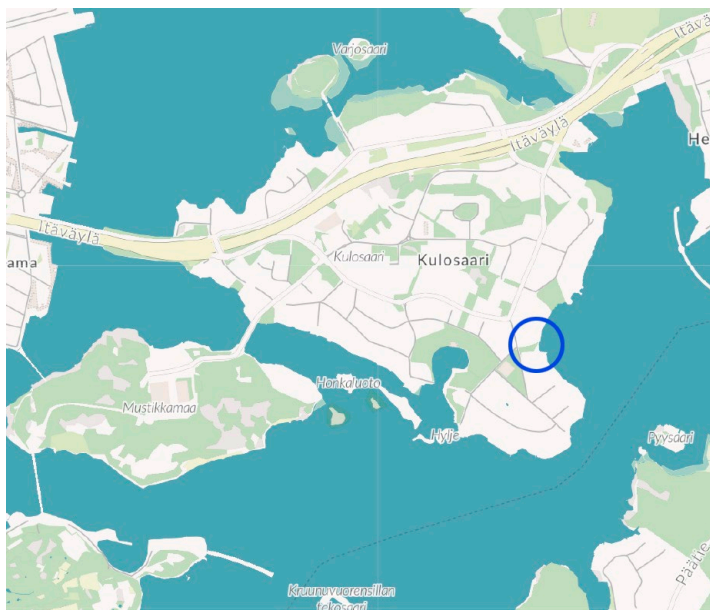
Venesatama on melko pieni, 55-paikkainen, ja Helsingin kaupungin hallinnoima. Toiminnasta vastaa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta.

Satamassa on valaistus, vesi, sähkö, lukittava portti sekä laituri, joten edellytykset talviuintipaikan perustamiselle ovat hyvät.

Venepaikkojen vuokra-aika on vuokrasopimusehtojen mukaisesti 31.12 asti ja veneen saa tuoda venepaikalle jo 1.3, mikäli jäätilanne sen sallii. Mikäli venesatamassa käytettäisiin uutta kehämallista talviuintilaituria, joka asennettaisiin laiturin päähän, olisi talviuinti turvallista, vaikka satamassa olisikin joku myöhäinen vene.

Talviuintia varten satamaan tarvittaisiin pukutilakontti, kehämallinen laituri uimaportaineen sekä pelastustarvikkeet. Tarvittaessa nykyinen laituri voidaan valaista.

Talviuintipaikan mahdollinen vetäjä voisi olla Kulosaarelaiset ry – Brändöborna rf.

Nandelstadhin venesataman talviuintipaikka avautuu Tullisaarenselälle.

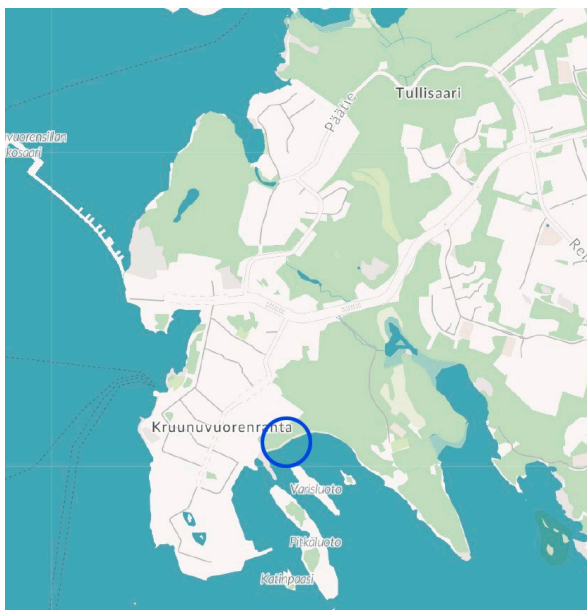
Stansvikinrannan uimaranta Kruunuvuorenranta

Stansvikinrannan uimaranta sijaitsee rakentuvassa Kruunuvuorenrannassa, Laajasalossa. Stansvikinrannan uimaranta ei ole vielä valmis, se valmistuu aikaisintaan vuosina 2024 - 2025. Stansvikinranta on Helsingin ensimmäinen esteetön uimaranta. Talviuintiverkoston kannalta paikka on hyvä, vaikutusalueella ovat mm. Kruunuvuorenranta Kaitalahti. Kruunusiltojen valmistuttua paikalle pääsee helposti myös keskustasta raitiovaunulla.

Stansvikinrannan uimarantaa ei ole suunnitteluvaiheessa aiottu talviuintikäyttöön, mutta ranta olisi hyvin sopiva talviuintiin. Rannan keskiosaan sijoittuu pitkälle ulottuva uimalaituri, jonka yhteyteen voitaisiin laittaa talviuintiportaat.

Puiston keskiosaan rakennetaan uusi uimarantarakenne, johon on tarkoitus sijoittaa kahvila terasseineen, uimarannan pukuhuoneet ja vessat. Mikäli rannalle suunniteltuun uimarantarakennukseen tulisi yrittäjä, niin olisi mahdollista saada yritysvetoinen talviuintipaikka.

Stansvikinrannan länsipuolelle on kaavoitettu tontti saunakylää varten. Kruunuvuorenrannan palveluyhtiön on tarkoitus rakentaa saunat asukkaiden käyttöön. Tähän yhteyteen on tulevaisuudessa mahdollista toteuttaa myös talviuintitoimintaa saunalla.

Stansvikinrannan uimaranta Kruunuvuorenrannassa, kuva: Loci Maisema-arkkitehdit Oy

Kipparlahden venesatama Kipparlahdenkuja 3

Kipparlahden venesatama sijaitsee Herttoniemessä, aivan Itäväylän kupeessa. Kipparlahden vieritse kulkee myös Helsingin Itäinen rantareitti. Paikalla on aikoinaan ollut kesäsauna, mutta rakennus purettiin vuonna 2000 tulipalon vahingoitettua rakennusta.

Talviuintiverkoston kannalta Kipparlahden sijainti on hyvä ja alueella on voimakasta kysyntää talviuintipalveluille, jota nykyinen seura (Herttoniemen hylkeet) ei yksinään pysty täyttämään.

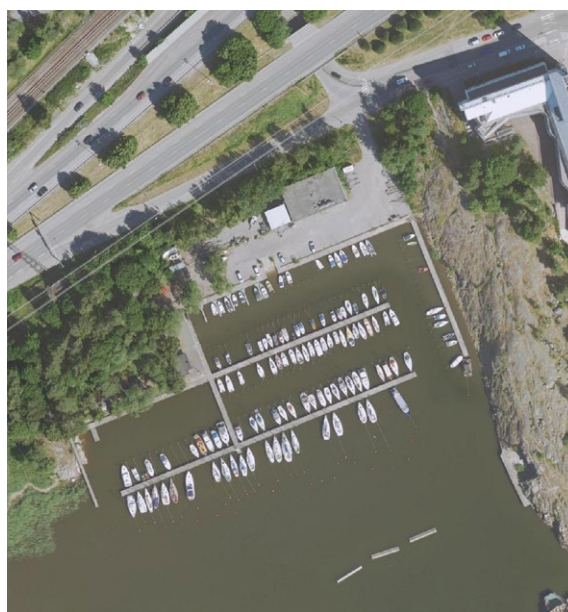
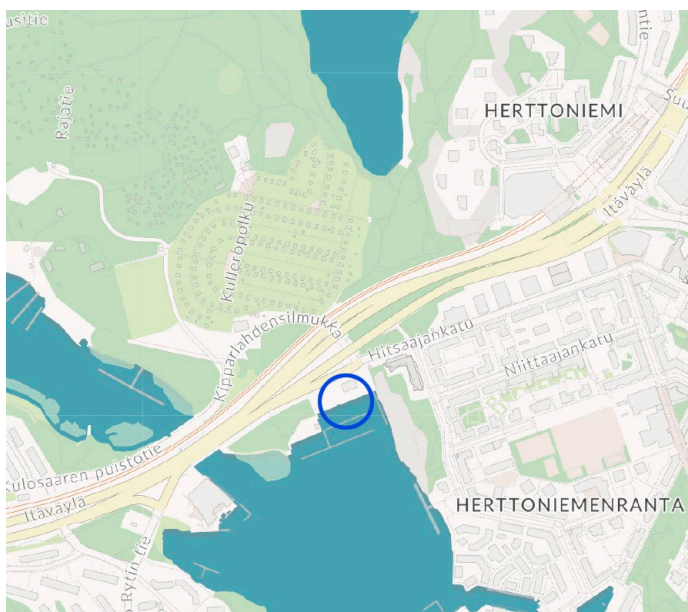
Venesatama on melko pieni, 50-paikkainen, ja Helsingin kaupungin hallinnoima. Toiminnasta vastaa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta.

Satamassa on laituri ja lukittava portti. Satamassa ei ole valaistusta, mutta alueella on sähköliittymä olemassa.

Venepaikkojen vuokra-aika on vuokrasopimusehtojen mukaisesti 31.12 asti ja veneen saa tuoda venepaikalle jo 1.3, mikäli jäätilanne sen sallii. Mikäli venesatamassa käytettäisiin uutta kehämallista talviuintilaituria, joka asennettaisiin laiturin päähän, olisi talviuinti turvallista, vaikka satamassa olisikin joku myöhäinen vene.

Talviuintia varten satamaan tarvittaisiin pukutilakontti, kehämallinen laituri uimaportaineen sekä pelastustarvikkeet, sekä valaistus.

Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä paikallisista urheiluseuroista. Herttoniemi-seuralla on jo yksi talviuintipaikka alueella, joten he tuskin haluavat toista talviuintipaikkaa vastuulleen.

Kipparlahden venesatamassa oli kesäsauna vielä 2000-luvun alussa.

Vartiosaari

Vartiosaari on idyllinen saari Laajasalon kupeessa Itä-Helsingissä. Vartiosaarella on monenlaisia rantoja, joista osa on suojaisia.

Vartiosaarta ollaan tällä hetkellä kaavoittamassa virkistysaareksi, joten talviuintipaikka sopisi hyvin saaren toimintoihin. Vartiosaareen ei johda tällä hetkellä siltaa, mutta mikäli sellainen saadaan saareen, Vartiosaari olisi erinomainen talviuintipaikka. Turvallisuuksista talviuintipaikalle tulee päästä pelastusajoneuvolla.

Vartiosaarella on useita kaupungin omistamia rantasaunoja, joista jonkun voisi kehittää talviuintiin sopivaksi esim. erillisten pukutilojen avulla. Saunan saaminen talviuintikäyttöön edellyttää sopimista kaupungin sisällä. Lisäksi talviuintipaikka vaatii laiturin rakentamisen ja valaistuksen.

Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisivat olla esim. Laajasalo-Degerö seura tai joku paikallinen liikuntaseura.

Vartiosaarella on useita kaupungin omistamia rantasaunoja.

Talviuintipaikka kaupungin vetämänä?

Talviuintiseurojen kyselyssä toivottiin kaupungin vetämiä talviuintipaikkoja, joissa voisi käydä kertamaksulla.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi 15.12.2021 liikuntapalvelukokonaisuuden palvelustrategian, jossa määritellään liikuntapalvelukokonaisuuden rooli liikkumisen, liikunnan ja urheilun edistäjänä. Liikuntapalvelukokonaisuuden palvelustrategiatyön yhteydessä määriteltiin mitä palveluja tuotetaan itse, missä palveluissa toimitaan kumppanina ja mahdollistajana, sekä minkä palveluiden tuottamiseen kaupunki ei osallistu.

Liikuntapalvelukokonaisuuden palvelustrategia määrittelee talviuinnin osaksi omaehtoisen liikunnan lisäämiseksi tähtäävää toimintaa, jossa helsinkiläisiä kannustetaan ja ohjataan omaehtoisen liikunnan pariin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Talviuintimahdollisuuksia liikuntapalvelukokonaisuus kehittää yhteistyössä seurojen ja yritysten kanssa, eikä se näin ollen ole toimintaa, jota kaupunki itse tuottaa tai ylläpitää. Näin ollen ei myöskään ole palvelustrategialinjauksen mukaista kaupungin lähteä selvittämään kaupungin ylläpitämiä talviuintipaikkoja. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkemyksen mukaan talviuinti on kannatettavaa virkistystoimintaa ja sen edistäminen yllä mainitulla tavalla on osa liikuntapalvelukokonaisuuden ydintehtävää.

Helsingin kaupungilla ei ole tällä hetkellä resursseja avata uutta kaupungin vetämää saunallista talviuintipaikkaa. Saunan uudisrakentaminen on kallista ja uuden liikuntapaikan henkilöstö- ja käyttökulut merkittäviä. Mikäli talviuintipaikka olisi kaupungin vetämä, siellä pitäisi olla henkilökuntaa paikalla koko ajan.

Helsingin liikuntatoimessa on pohdittu, olisiko mahdollista pitää auki esim. Uimastadionia tai Kumpulan maa-uimalaa talvikaudella, jolloin käytössä olisivat

myös saunat. Tämäkin on todennäköisesti melko kallis ratkaisu.

Yksi mahdollisuus kaupungin vetämään talviuintiin olisi toteuttaa ulkoallas jonkin nykyisen uimahallin yhteyteen – Pirkkolan liikuntapuiston uimahalli olisi varmaan tähän luontevin vaihtoehto verkostolliselta sijainniltaan ja rakennuksenkin puolesta.

Talviuinti-ulkoallas pidetään auki joko vedenlämmityksen tai veden kierrätyksen avulla. Ulkotilat tulee muokata talviuintiin sopiviksi, jotta uimahallirakennuksesta on turvallinen reitti ulkoaltaalle. Ulkoallassa voi harrastaa myös talviuimareiden toivomaa pitkänmatkan uintia.

Uimahallin yhteydessä oleva talviuintiallas voisi houkutella uusia kokeilijoita harrastuksen pariin, sillä uimahallin kaikki käyttäjät voivat käydä talviuimassa.

Uimahallin yhteydessä oleva talviuintiallas voisi houkutella uusia kokeilijoita harrastuksen pariin.

6 TALVIUINNIN KEHITYSIDEOITA

Uusia käytäntöjä talviuinnin järjestämiseen

Helsingin talviuinnin järjestämisessä voitaisiin kokeilla muualla Suomessa hyväksi havaittuja käytäntöjä, joiden avulla talviuintia on mahdollista toteuttaa uintikokemusta parantaen, edullisemmin tai energiatehokkaammin.

Tuulitelta

Mikäli pukukoppi joudutaan sijoittamaan kauemmas laiturista, voidaan laituri varustaa läpinäkyvällä tuulitelalla. Espoossa tuuliteltoja on ollut käytössä ja niistä on hyviä käyttökokemuksia. Tuulitelto ovat suhteellisen edullisia.

Talviuintikontit

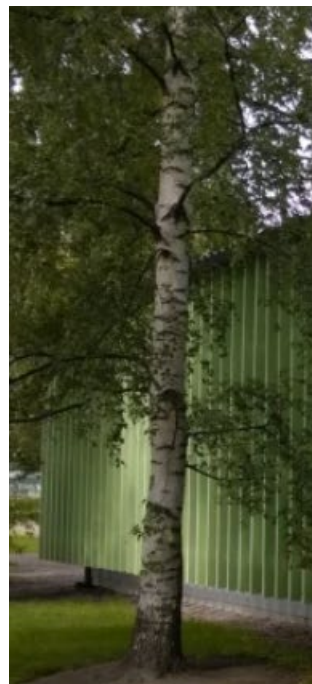
Lämmitettyjä talviuintikontteja on käytössä eri puolilla Suomea, myös Helsingin Rastilassa, jossa käyttökokemukset ovat hyviä.

Kontit ovat kustannustehokas ja työtä säästävä

ratkaisu kaupungille, mikäli pukutilakontit vuokrataan talviuintikaudeksi (esim. 6 kk) ja kauden loppuessa ne kuljetetaan takaisin vuokraajalle: kaupungin ei tarvitse huolehtia konttien rakenteellisesta kunnosapidosta, kuljetuksista tai varastoinnista. Kontti ei jää kesäksi uimapaikalle. Lisäksi kontit ovat joustava ratkaisu talviuintipaikkakokeilujen suhteen; mikäli talviuinti ei jossain alueella löydä käyttäjiä, talviuintipaikka on helppo siirtää toimivampaan paikkaan.

Talviuintikontti sopisi hyvin esim. uimarannoille, venesatamiin, matonpesulaiturien yhteyteen ja muille ”valmiille” paikoille.

Talviuinnin vaatima lämmin pukutila voidaan toteuttaa talvieristetyllä pukutilakontilla. Kontti on jaettu kahteen pukutilaan, joista naisten puoli voi olla suurempi heijastaen harrastajien sukupuolijakaamaa. Konteissa on sähköt, jolloin kontit voidaan lämmittää patterilämmityksellä tai ilmalämpöpumpulla. Kontissa ei ole välttämätöntä olla suihkua, vaan se

Tuuliteltoja ja pukuhuonekontit ovat kevyitä ja siirrettäviä ratkaisuja talviuinnin järjestämiseen.

voi olla vain vaatteiden vaihtoa varten. Yleensä kontit ovat vesipisteettömiä ja tarvittaessa paikalle järjestetään kuivakäymälä. Konttien vedettömyys hankaloihtaa konttien siivoamista, mutta ei ole ylivoimainen este niiden käytölle. Kontit voidaan varustaa koodilukolla, sähköisellä tunnisteavaimella tai tavallisella lukituksella. Talviuintikontin asennus on yksinkertaista: pohjasta riippuen pieni massanvaihto (suodatinkangas ja sorapatja) ja matalat tolpat nurkkiin (esim. betonilaatat), jotta pohjan tuuletus on toimiva. Asfaltialueilla riittävät pelkät nurkkatolpat. Lisäksi alueella on oltava mahdollisuus sähköliittymään.

Konttien käyttöä rajoittaa niiden ulkonäkö: Helsingin yleisillä alueilla ei haluta edistää konttien käyttöä sellaisenaan. Kontteja voidaan myös verhoilla esim. puurimoituksella tai sijoittaa siten, että ne eivät ole näkyvän päätteenä merimaiseman edessä.

Olisi tärkeää löytää kaupunkikuvallisesti kestävä tapa konttien verhoiluun, koska kontit ovat muuten kustannustehokas ja nopea keino talviuintipaikkojen

lisäämiselle. Talviuinti ilman minkäänlaista pukusuojausta karsii potentiaalisia talviuimareita merkittävästi. Kiinteiden, lämpimien pukutilojen rakentaminen on kallis ja hidas ratkaisu.

Vaunupukuhuone

Vaihtoehto konteille on vaunupukuhuone, eli liikuteltava, vedettävä rakennus renkailla. Vaunupukuhuoneen etu on huoliteltu ulkonäkö. Vaunupukuhuone on helposti siirrettävissä eikä vaadi erityisempää perustusta.

Energiatehokas sulanapitoratkaisu

Talviuintipaikan avantoa voidaan pitää auki uudella ilmapumpulla, joka estää jään syntymisen ilmapumpulla. Ilmapumppulaite on pienikokoinen laatikko, josta ilma johtuu veteen letkua pitkin, jossa se hajautetaan suutinlautasilla pieniksi ilmapuiksi, jotka pitävät veden auki. Ilmapumpun käyttökokemukset ovat olleet hyviä.

Etuna perinteisiin pumppuihin verrattuna on, että laite kuluttaa huomattavasti vähemmän energiaa. Ilmapumpun energiankulutus on vain n. 0,05 kWh, kun taas perinteiset pumput kuluttavat yleensä 0,4-1,5 kWh. Lisäksi ilmapumppu on turvallinen: se ei luo virtauksia avantoon, eikä avantoon tule sähköisiä osia, vaan ne ovat kuivalla maalla. Tekniikka perustuu lampien ja vesistöjen hapetuksessa käytettäviin laitteisiin, joten se parantaa samalla vesistön happitilannetta.

Muita talviuinnin kehitysideoita

Talviuintimahdollisuuksia tapahtumien avulla?

Helsingissä on kova kysyntä talviuintipaikoille ja uusia uintimahdollisuuksia voisi etsiä myös tapahtumien kautta.

Yksi mahdollisuus olisi järjestää ”Avoimet avannot”, joiden pitämisestä kukin talviuintiseura vastaisi vuorollaan. Mikäli jokainen seura pitäisi yhden avoimen talviuintipäivän kerran syyskaudella ja kerran kevätkaudella, saataisiin yli 25 avointa talviuintipäivää kaikille halukkaille. ”Avoimet Avannot” voisi jaksottaa sovittuihin aikoihin, jolloin tapahtumia olisi tasaisesti ympäri kauden ajan, Helsingin kaupungin tulisi vastata tiedotuksesta yhteisesti.

Talviuintiseurojen kantaa ”Avoimiin avantoihin” tiedusteltiin kyselyn yhteydessä. Ehdotus sai ja kautuneen vastaanoton. Osa seuroista ei kokenut voivansa järjestää tapahtumaa, syitä epäröintiin olivat mm. resurssi- ja vastuukysymykset: vapaaehtoisia ei välttämättä löydy koko päiväksi. Osa seuroista piti ehdotusta hyvänä, ja on saattanut jo ennenkin järjestää jotain vastaavaa toimintaa.

Suomen Ladun valtakunnallisessa talviuintikyselyssä talviuimarit ideoivat monenlaisia talviuintitapahtumia kuten kuutamouintia, aloittelijoiden opastusta, saunojoogaa, avantokavereita, avointen ovien -tapahtumia tai talviuinnin yhdistämistä toiseen lajiin, kuten polkujuoksuun. Myös näitä ideoita voitaisiin kokeilla ”Avointen avantojen” järjestämisessä.

Venesatamien lomittaiskäyttö ja uusi talviuintilaiturimalli

Venesatamat ovat monessa suhteessa sopivia talviuintiin: niissä on talviuintiin sopiva vedensyvyys heti rannan läheisyydessä sekä valmis infrastruktuuri

valaistuksineen, sähköliittymineen ja pelastusreitteineen. Myös venesatamien vedenlaatu on osoittautunut hyväksi Helsingin kaupungin syystalvella 2022 suorittamissa vedenlaatumittauksissa.

Venesatamien käyttöön talviuintipaikkoina liittyy turvallisuuskysymys; uimarit ja veneet eivät saisi ristettä missään tilanteessa. Venesatamien kausi on yllättävän pitkä: Helsingin kaupungin venesatamia koskevien vuokrasopimusehtojen mukaisesti veneilijä saa pitää venettään venepaikalla vuosittain 31.12. asti ja tuoda veneensä venepaikalle jo 1.3. mikäli jäätilanne sen sallii. Mikäli talviuinti järjestetään näiden aikojen mukaan, kaudeksi jää vain 2 kuukautta.

Venesatamien turvallisuuskysymys ratkeaa kehämäisen talviuintilaiturin avulla, jossa uiminen tapahtuu laiturin keskellä. Näin yhteentörmäyksen vaara on poistuu. Kehämäisen talviuintilaiturin toinen etu on, että avantoa ei tarvitse aidata erikseen, koska avanto rajautuu rakenteellisesti. Tämä on iso etu avannon ylläpidon kannalta.

Laiturissa on rakenteellinen valaistus lisäten talviuimareiden turvallisuutta.

Kehämäinen talviuintilaituri maksaa noin 25 000 e sekä lisäksi mahdolliset perustuskulut ja sähkötyöt.

Tiedotuksen tehostaminen

Ulkoliikuntakartta

Espoon liikuntatoimella on ollut toive, että talviuintipaikat voitaisiin lisätä pääkaupunkiseudun yhteiseen Ulkoliikuntakartta -nettipalveluun.

Tämä mahdollistaisi nopean ja yhtenäisen tiedotuksen esim. talviuintipaikkojen poikkeustilanteista, kuten mahdollisista viemäreiden ylivuodoista, mitkä vaikuttavat veden laatuun ja estävät uimisen.

Tapahtumien kuva: Maija A

Tällä hetkellä talviuintipaikat ovat Pääkaupunkiseudun palvelukartassa, mutta sinne ei ole mahdollista lisätä tietoa reaaliaikaisesti.

Parasta olisi, jos myös talviuintiseurat pystyisivät tekemään päivityksiä.

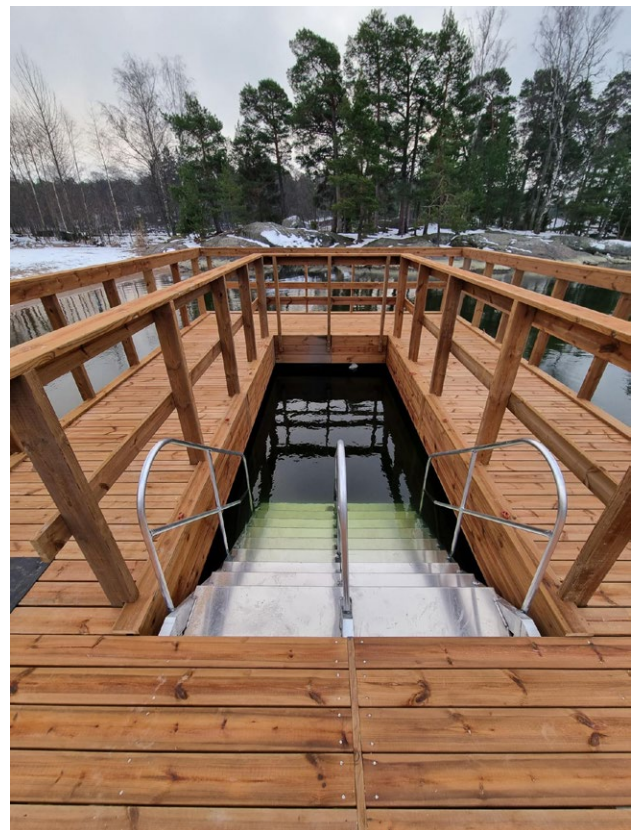
Talviuinnin aloitus- / lopetuskokous

Talviuintiseurojen kyselyssä nousi toive tiiviimmästä yhteistyöstä kaupungin ja muiden talviuintiseurojen kanssa. Talviuintikausi voitaisiin aloittaa ja/tai lopettaa yhteistyökokouksella talviuintiseurojen ja kaupungin kesken. Kokouksessa käytäisiin läpi vuoden opit ja haasteet, sekä toiveet tulevalle kaudelle, jotka pyrittäisiin ratkaisemaan ennen seuraavaa kautta.

Myös uusien seurojen tai muiden toimijoiden olisi helppompaa aloittaa toiminta, kun olisi yhteinen foorumi käsitellä asioita.

avulla voidaan saada talviuintimahdollisuuksia, stikainen, Helsinki Material Bank

Uusi kehämäinen talviuintilaituri, kuva: Oleg Jauhonen

Mattolaiturien vuorottaiskäyttö

Nykyään Helsingissä on 12 mattolaituria, joista 6 kpl soveltuisi sijaintinsa puolesta sekä talviuintiverkoston kannalta talviuintiin: myös Itä-Helsingissä ja Itäisessä kantakaupungissa on sopivia mattolaitureita. Kaikkia mattolaitureita ei ole esitetty talviuintitoimintaan mm. kaupunkikuvallisten arvojen, läheisen talviuintipaikan tai pitkän talvikunnossapidettävän reitin vuoksi.

Helsinki ei aio rakentaa uusia mattolaitureita ja pohtii jollain aikavälillä nykyisistä mattolaitureista luopumista vedenkuormitusyistä. Poistuvat matonpesupaikat voidaan ottaa talviuintikäyttöön.

Matonpesupaikkoja hallinnoi Kaupunkiympäristön toimiala, Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu.

Matonpesupaikkojen etu on oleva infrastruktuuri, eli matonpesupaikoilla on pinnoitteet, laiturit ja ne ovat usein valaistuja, sekä niihin on huoltoajokelpoinen reitti jo ennestään. Mattolaitureista voisi kustannustehokkaasti saada talviuintilaitureita talvikaudeksi.

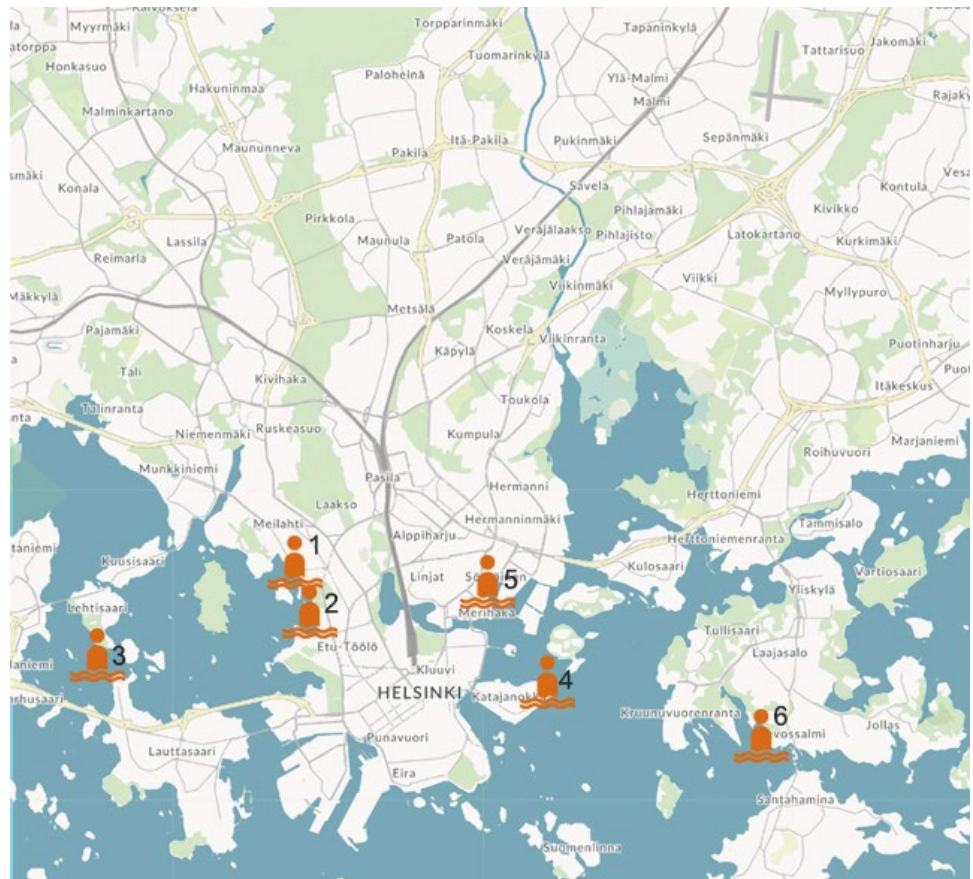
Matonpesulaituri ei sellaisenaan sovellu talviuintiin, mutta pienin muutoksin laiturin rakenteeseen niistä on mahdollista tehdä talviuintikelpoisia: kaiteeseen tulee tehdä irrotettava portti, johon voi asentaa talviuintiportaat ja mattolaiturit tulee varustaa pumpulla, pelastusvarusteilla ja talviuintikyltityksillä. Pukuhuoneeksi voidaan toimittaa pukuhuonekontti. Pukutila siirretään kesäkaudeksi pois.

Talviuintivarusteet tulee poistaa kesäksi, jotta mattolaituri ei muutu uimalaituriksi.

Mattolaiturien kohdalla pitää ottaa huomioon myös laiturin sijainti mahdollisen venesataman tai veneilyreitin läheisyydessä; mattolaiturin talviuintikausi voidaan avata vasta kun veneliikenne on hiljentynyt.

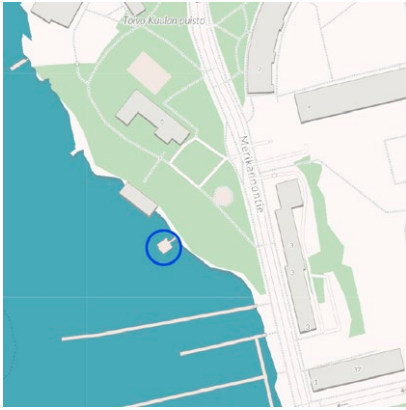
Mahdollisesti talviuintiin muutettavien matonpesupaikkojen kohdalla tulee tehdä vedenalainen tarkastus, koska niitä ei ole aiemmin tarkistettu.

**Mattolaitureista
voisi
saada
talviuintilaitureita
kustannustehokkaasti
talvikaudeksi.**

**Talviuintiin sopivat
matonpesupaikat**

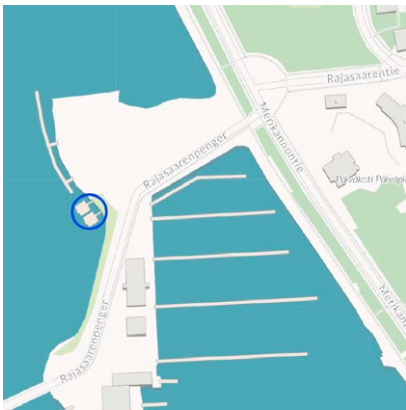
1. Humallahti
2. Taivallahti
3. Lauttasaari
4. Katajanokka
5. Sörnäisten rantatie
6. Hevossalmi

Taivallahti (Merikannontie 2, Töölö) Taivallahden matonpesupaikka sijaitsee Toivo Kuulan puistossa Taka-Töölössä. Huolimatta siitä, että lähialueilla on jo kolme talviuintiseuraa, Taivallahti sopii talviuintiverkostoon. Alueella on jo vuosia ollut paljon kysyntää talviuinnille ja kaikki eivät mahdu nykyisiin seuroihin.

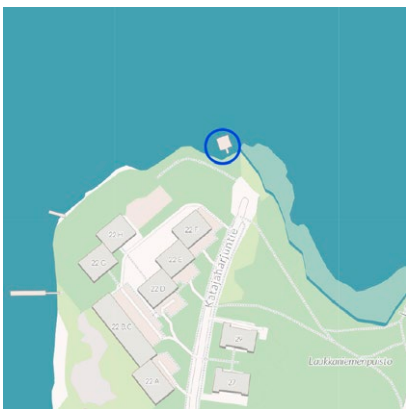
Taivallahdessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökulmat, esim. pukutilan suhteen. Matonpesupaikka sijaitsee puustoisessa kohdassa, joten pukutila ei ole avoimella kohdalla.

Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä esim. Töölö-Seurasta tai paikallisista urheiluseuroista.

Humallahti (Rajasaarenpenger, Taka-Töölö) Humallahden matonpesupaikka sijaitsee Rajasaaren penkereellä Taka-Töölössä. Huolimatta siitä, että lähialueilla on jo kolme talviuintiseuraa, Humallahti sopii talviuintiverkostoon. Alueella on jo vuosia ollut paljon kysyntää talviuinnille ja kaikki eivät mahdu nykyisiin seuroihin. Humallahdessa matonpesupaikka sijaitsee kadun ja pienvenesataman välisellä alueella. Matonpesupaikalla on kaksi mattolaituria. Kohdassa ei ole erityisiä kaupunkikuvallisia arvoja, mutta avoimena ranta-alueena pukutilan sijoitukseen ja sen ulkonäköön (verhoiluun tms.) tulisi kiinnittää huomiota.

Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä esim. Töölö-Seurasta, Meilahti-seurasta tai paikallisista urheiluseuroista.

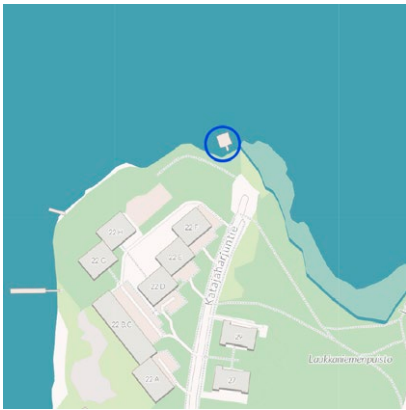

Lauttasaari (Laukkaniemenpuisto, Katajajarju, Lauttasaari) Lauttasaaren matonpesupaikka sijaitsee Katajajarjun pohjoiskärjessä, Laukkaniemenpuistossa, Katajajarjuntien päässä. Talviuintiverkoston kannalta Lauttasaaren Laukkaniemenpuiston sijainti on hyvä. Lauttasaarissa on yksi talviuintipaikka, mutta se sijaitsee aivan saaren toisessa kärjessä ja talviuintiseura on täynnä.

Matonpesupaikka sijaitsee puustoisessa kohdassa, joten pukutila ei ole täysin avoimella kohdalla.

Mattolaiturin kohdalla ei ole valaistusta katuvaloilla lukuunottamatta. Talviuintipaikalle tulisi saada riittävä valaistus.

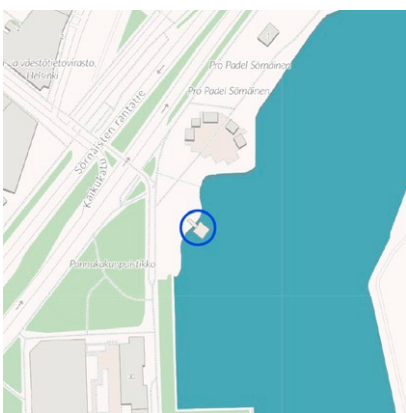
Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä esim. Lauttasaari-Seurasta tai paikallisista urheiluseuroista, kuten Lauttasaaren Pyrinnöstä tai Lauttasaaren Kisasiskoista. Myös Espoossa toimiva saunakonttiryitys on kiinnostunut tästä paikasta, jolloin olisi mahdollista perustaa saunallinen talviuintipaikka. Myös eri vetäjät voivat toimia samalla talviuintipaikalla.

Katajanokka (Laivastopuisto, Katajanokka) Katajanokan matonpesupaikka sijaitsee Katajanokan itäkärjessä, Laivastopuistossa. Mattolaituria on käytetty tähänkin asti epävirallisena talviuintipaikkana. Talviuintiverkoston kannalta Katajanokan Laivastopuiston sijainti on hyvä; Katajanokalla on talviuimapaikka, mutta se on niin suosittu, että jonossa on noin 200 henkilöä. Katajanokan talviuimapaikka ei pysty kasvattamaan jäsenmääräänsä, joten jono ei käytännössä purkaudu.

Katajanokan Laivastopuistossa pukutilan sijoittelusta ja ulkonäöstä saattaa nousta kaupunkikuvallisia kysymyksiä, koska ollaan avoimella ranta-alueella.

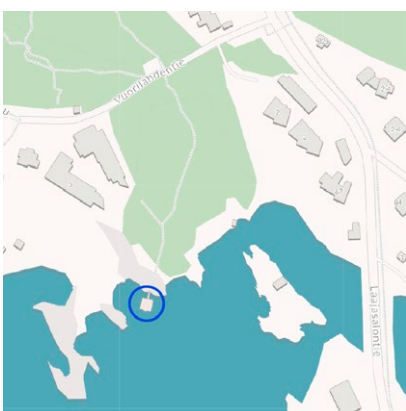
Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä esim. Katajanokkaseurasta tai paikallisista urheiluseuroista, kuten Katajanokan Kunnosta.

Sörnäisten rantatie (Sörnäisten rantapromenadi, Sörnäinen) Sörnäisten rantatien matonpesupaikka sijaitsee Pannukakun puistikossa lähellä Merihakaa, vierellä on kesäkaudella toimiva Leblonin terassikeskittymä. Talviuintiverkoston kannalta Sörnäisten rantatien sijainti on hyvä. Alueella ei ole talviuimapaikkoja nykyisin ja alueella on todennäköisesti suurta kysyntää talviuinnille, vaikutusalueella ovat mm. Hakaniemi, Merihaka ja Kallio. Sörnäisten rantatien alueella on tulossa kaupunkirakenteellisia muutoksia, mutta talviuintipaikan voisi perustaa väliaikaisesti.

Mattolaiturin kohdalla ei ole valaistusta katuvaloja lukuunottamatta. Talviuintipaikan valaistus tulisi järjestää.

Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä esim. Kallio-Seurasta, Siltasaariseurasta tai paikallisista urheiluseuroista, kuten Kallion Naisvoimistelijoista tai Merihaan urheilijoista (MEHU). Myös Espoossa toimiva saunakonttiryitys on kiinnostunut tästä paikasta, jolloin olisi mahdollista perustaa saunallinen talviuintipaikka. Myös eri vetäjät voivat toimia samalla talviuintipaikalla.

Hevossalmi (Vuorilahdentie, Laajasalo) Hevossalmen matonpesupaikka sijaitsee Suomensuon viheralueella Vuorilahdentien varressa. Talviuintiverkoston kannalta Hevossalmi on sijainniltaan on hyvä. Laajasalossa on tällä hetkellä talviuintipaikka, mutta se sijaitsee saaren toisella laidalla ja Laajasalossa on pulaa talviuintipaikoista.

Hevossalmen matonpesupaikka sijaitsee luonnonläheisellä ja kauniilla paikalla. Matonpesupaikkaa ehdotetaan poikkeuksellisesti reitistä huolimatta, vaikka se vaatii talvikunnossapitoa 150 metrin matkalla. Paikka on kuitenkin lähellä alueen pääkatuverkostoa.

Mattolaiturin kohdalla ei ole valaistusta, talviuintipaikalle tulisi saada riittävä valaistus. Talviuintipaikan mahdollisia vetäjiä voisi löytyä esim. Laajasalo- Degerö Seurasta tai paikallisista urheiluseuroista.

7 LISÄSELVITYSTARPEET

Maa-uimaloiden talviuintikäyttö

Helsingin liikuntatoimessa on pohdittu voisiko Uimastadionia tai Kumpulan maauimalaa pitää auki vuoden ympäri – tämä vaatii lisäselvitystä. Selvityksessä tulee erityisesti pohtia kestävätkö Uimastadionin rakenteet ja altaat lämmitystä talvikaudella. Myös talviaikaiseen turvalliseen liikkumiseen allasalueella tulee kiinnittää huomiota. Selvityksessä tulee tarkastella myös ympärivuotisen aukiolon kustannuksia.

8 LÄHTEET

Lähteet:

RT 97-10942, Uimarannat ja talviuintipaikat, ohjetiedosto joulukuu 2008; Rakennustietokeskus 2008

Turvallinen talviuintipaikka, Kuluttajavirasto, Päivitetty 8.3.2007

Talviuintiopus, Suomen Latu ry, 2015

Painamattomat lähteet:

Talviuintikysely 2021, talviuintikyselyn tulokset, Suomen Latu, 2022

Talviuinnin kehittämistilaisuus 3.6.2021 – materiaalit, mm. ennakkokyselyt, Helsingin kaupunki, xxx

Talviuintikysely helsinkiläisille talviuintiseuroille, sähköposti (lähetetty 4.10.2022),

Munkkiniemen Avantouimarit ry, 4.10.2022

Helsingin Latu ja Polku, Rastila, 5.10.2022, 6.10.2022

Herttoniemen hylkeet, 5.10.2022

HKK-Talviuimarit ry, 5.10.2022

Katajanokan jäänsärkijät ry, 6.10.2022

Meriuimarit ry, 10.10.2022

Talviuimarienkerho ry, 10.10.2022

Uintiseura Kuhat ry, 11.10.2022

Seurasaaren uimarit ry, 11.10.2022, 15.10.2022, 17.10.2022

SMARK, 14.10.2022

Humaus ry, 23.10.2022

Uunisaaren Talviuintiseura ry, 23.1.2023

Suomen saunaseura ry,--

Lähteet internetissä:

Helsingin karttapalvelu, <https://kartta.hel.fi>

Palveluntarjoajan velvollisuudet, Turvallisuus ja kemikaalivirasto, Tukes, <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/palveluntarjoajan-velvollisuudet#vaarojen-tunnistaminen>

Pääkaupunkiseudun palvelukartta, <https://palvelukartta.hel.fi/fi/>

Talviuintipaikat, Turvallisuus ja kemikaalivirasto, Tukes, <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/uinti-ja-muut-vesilajit/talviuintipaikat>

Talviuintipaikan uimaveden valvonta, ohje, Valvira, 18.06.2012, <https://www.valvira.fi/documents/14444/250164/Talviuintiohje+2009/>

Terveyttä talviuinnista – opas talviuintiin, Suomen Latu ry, https://www.suomenlatu.fi/media/ulkoile/talviuinti/talviuinnin-julkiset-tiedostot/talviuintiopus_netsti.pdf

Turvallisuus talviuinnissa (2021). Viisaasti vesillä https://www.viisaastivesilla.fi/etusivu/pelastu_ja_pelasta/jaalla/talviuinti

”Urbaani pulahdus, kun kaupunki vielä nukkuu”- artikkeli, Yle uutiset, Elina Jämsén, 9.2.2022, <https://yle.fi/a/3-12299923>

Ulkoliikuntapaikat <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/liikunta/ulkoliikuntapaikat>

Ideakortti 23, Talviuinti, <https://liikuntakaavoitus.fi/ideakortti-23-talviuinti/>

Haastattelut:

Espoon talviuinnin järjestäminen, haastattelu 29.11.2022, Tapio Taskinen, Ulkoiluliikuntapäällikkö, Espoon kaupunki

Helsingin talviuinnin järjestäminen, haastattelu 11.5.2022, Petri Angelvuo, Ulkoilupäällikkö, Lähiliikuntayksikkö, Helsingin kaupunki

Osallistuva budjetointi -hankkeen ehdottaja, haastattelu 5.10.2022, Vesa Rutanen, Laajasalo – Degerö Seura Ry

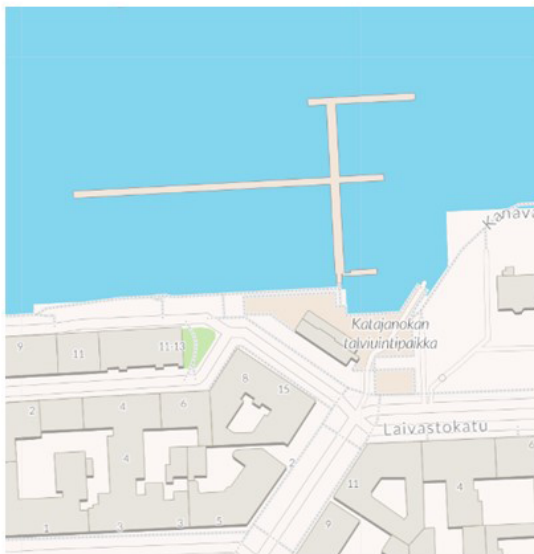
9 LIITTEET

Nykyiset talviuintipaikat

Katajanokan talviuintipaikka
Marjaniemen talviuintipaikka
Munkkiniemen talviuintipaikka
Ouritsaaren talviuintipaikka
Pikkukosken talviuintipaikka
Rajasaaren talviuintipaikka
Rastilan talviuintipaikka

Seurasaaren talviuintipaikka
Soutustadionin talviuintipaikka
Tuorinniemen talviuintipaikka
Uunisaaren talviuintipaikka
Vaskiniemen talviuintipaikka
Veijarivuoren talviuintipaikka

KATAJANOKANRANNAN TALVIUINTIPAikka

Katajanokka, Kanavaranta 4,
00160 Helsinki

Ylläpitäjä: Katajanokan Jäänsärkijät ry

Palvelut: Lämmin pukutila erikseen naisille ja miehille, sauna joka ilta, kolme aamusaunaa, sauna ja suihku erikseen naisille ja miehille, lämpömatto ja -portaat.

Seuran koko: Enimmäisjäsenmäärä 500 jäsentä, koska muuten tulee ruuhkaisuutta. Jonossa noin 200 henkilöä. Vuosittainen vaihtuvuus n. 50 jäsentä.

Jäsenyys: Pakollinen, vuosimaksu n. 70 e. Vierailijoita vain seuran hallituksen luvalla.

Muuta:

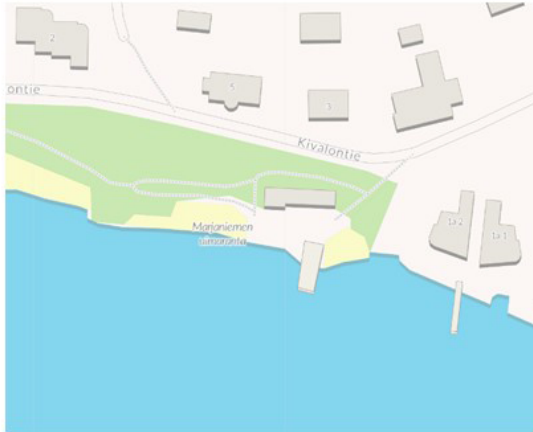
- Vuorottaiskäyttö vierasvenesatamana. Seuralla on sauna, joka on kesäaikana vierasvenesataman käytössä.

- Uintakausi: 1.11. – 31.3.

- Sähköinen kulunvalvonta, uima-aika klo 5.30 - 23.15

- Käyttäjät pääosin keskustassa asuvia

MARJANIEMEN TALVIUINTIPAIKKA

Marjaniemi,
Kivalontie 2, 00930 Helsinki

Ylläpitäjä: Meriuimarit ry

Palvelut: WC, omat pukukopit miehille ja naisille, ei saunaa tai suihkua, pumppu avannolla

Seuran koko: Jäsenrekisterissä on noin 1400 jäsentä, joista aktiivisia yli 1000 jäsentä. Uusia jäseniä otetaan 3-4 kertaa vuodessa.

Jäsenyys: Pakollinen, liittymismaksu 40 e, vuosimaksu 25 e.

Muuta:

- Marjaniemen uimarannan yhteydessä
- Uintikausi: 1.9. -30.4.
- Sähköinen kulunvalvonta

MUNKKINIEMEN TALVIUINTIPAIKKA

Munkkiniemi,
Munkkiniemenranta 44,
00330 Helsinki

Ylläpitäjä: Munkkiniemen Avantouimarit ry

Palvelut: WC, lämmin pukuhuone, suihkut, pumppu avannolla

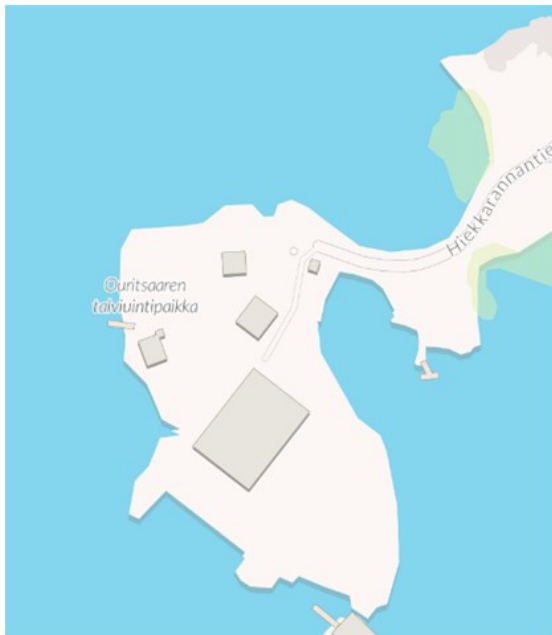
Seuran koko: Noin 500 jäsentä. Uusia jäseniä otetaan jonkin verran jonotuslistan kautta.

Jäsenyys: Pakollinen, vuosimaksu / liittymismaksu noin 120€ + avainpanti 30 €, kausimaksu 60 €.

Muuta:

- Munkkiniemen uimarannan yhteydessä
- Uintikausi: 1.9. -29.5., aukiolo klo 6-22
- Sähköinen kulunvalvonta
- Munkkiniemen Avantouimarit on järjestänyt "Avoin Avanto"- tapahtumaa, jossa pääsee kokeilemaan avantouintia

OURITSAAREN TALVIUINTIPAikka

Hietaniemi, Hiekkarannantien päässä
00100 Helsinki

Ylläpitäjä: Talviuimarienkerho ry (TUK)

Palvelut: Sauna, WC, lämmin pukuhuone, suihkut, pumppuavannolla, grilli- ja savustuspaikka

Seuran koko: noin 600 jäsentä, joista n. 200 "uimajäseniä" ja n. 400 "sauna- ja uimajäseniä".

Uusia jäseniä otetaan melko harvoin. Uusia jäseniä otetaan tällä hetkellä vain uimajäseniksi, vuoden jäsenyyden jälkeen voi hakea saunajäsenyyttä. Uusia uimajäseniä otetaan n.30 vuodessa ja saunajäseniä n.20 vuodessa. Jäsenyys vaatii suosittelijan.

Jäsenyys: Pakollinen, liittymismaksu 130€, uintimaksu 90€, sauna- ja uintimaksu 190€ / vuosi. Kertamaksu vierailijoille 10 € (jäsenen seurassa).

Muuta:

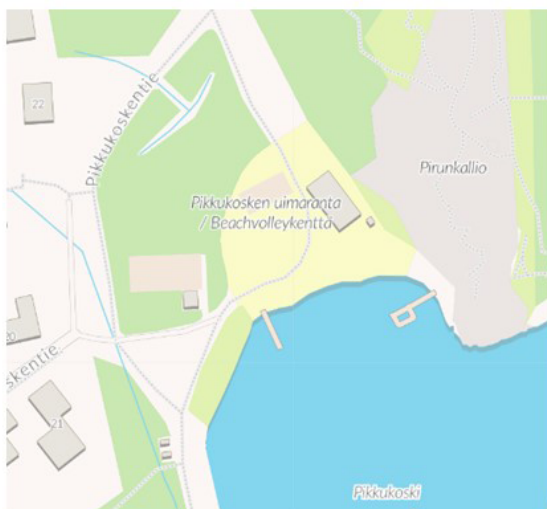
- Suomen vanhin talviuintiseura, jo vuodesta 1924.

- Vuoden ympäri käytössä. Uintiaika joka päivä klo 6.00 - 22.00, saunat päällä iltapäivästä iltaan viitenä päivänä viikossa.

- Myös alle 18-vuotiaat huoltajan seurassa tervetulleita.

- Turvalokerikko käytössä

PIKKUKOSKEN TALVIUINTIPAikka

Veräjämäki,
Pikkukoskentie 21,
00650 Helsinki

Ylläpitäjä: Uintiseura Kuhat

Palvelut: Miehille ja naisille on omat puku- ja suihkutilat, sauna on yhteinen sekasauna.

Seuran koko: Talviuimareita n. 200, itse uimaseurassa yli 300 jäsentä. Jäseneksi pääsee jonottamalla.

Jäsenyys: Pakollinen, jäsenmaksu 30 € + talviuintimaksu 170€

Muuta:

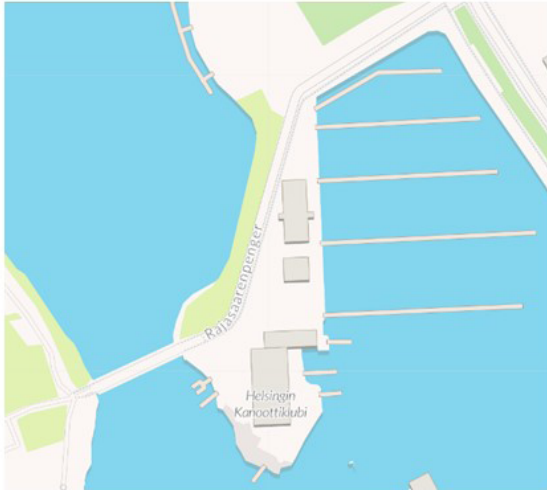
- Pikkukosken uimarannan yhteydessä

- Uintikausi/ vuokra-aika: 1.10. - 30.4, saunat auki 4 päivänä viikossa, kylmäuimassa voi käydä milloin vain

- Omat avaimet puku- ja suihkutiloihin

- Saunaa voi vuokrata myös seuran ulkopuolinen lauantaisin

RAJASAAREN TALVIUINTIPAikka

Rajasaari,
Rajasaarenpenger 8,
00250 Helsinki

Ylläpitäjä: HKK-Talviuimarit

Palvelut: Pukuhuoneet ja suihkut, lämmitettävät uimaportaat, lämpömatto, virrankehitin, 1 sekasauna ja kaksi muuta saunaa (miehet ja naiset), aamu- ja iltavuorot

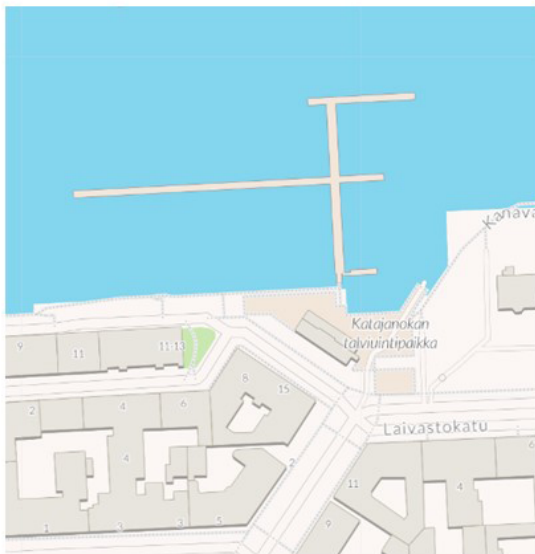
Seuran koko: Talviuimareita n. 600. Tällä hetkellä jonottajia n. 350. Uusia jäseniä otetaan vain jonotuslistan kautta; avantouinnilla on suuri suosio alueella.

Jäsenyys: Pakollinen, jäsenmaksu 20€ + talviuintimaksu 220€ / vuosi

Muuta:

- Helsingin kanoottiklubin sisaryhdistys
- Ympärivuotinen uimakausi, talviuintikausi 16.10. - 30.4., saunat päällä aamuisin ja ilta-aikaan
- Omat avaimet puku- ja suihkutiloihin

RASTILAN TALVIUINTIPAikka

Rastila,
Vuoraitti 2,
00980 Helsinki

Ylläpitäjä: Helsingin latu ja polku

Palvelut: Lämmin pukeutumiskontti, saunavuoroja Rastilan leirintäalueen rantasaunaan (sekavuorot)

Seuran koko: Joka vuosi otetaan n. 220 uimaria, jotka käyttävät vain pukeutumiskonttia ja 190 uimaria, jotka käyttävät saunavuoroja – yhteensä n. 400 talviuimaria. Uusia uimareita otetaan mahdollisuuksien mukaan. Tällä hetkellä paikat ovat täynnä.

Jäsenyys: Pakollinen, jäsenmaksu 30€ + 160€ sauna/syyskausi tai 50€ kontti/syyskausi

Muuta:

- Rastilan uimarannan ja leirintä-alueen yhteydessä
- Uintikausi: 1.10. - 30.4, saunat (alkaen 1.10.) auki ilta-aikaan, uimakontin kautta voi mennä uimaan klo 6-20
- Omat avaimet konttitilaan
- Järjestetään avantouintikokeilukertoja

SEURASAAREN TALVIUINTIPAIKKA

Seurasaari,
00250 Helsinki

Ylläpitäjä: Seurasaaren uimarit ry

Palvelut: Miehillä ja naisilla on omat pukukopit, ei suihkua tai saunaa.

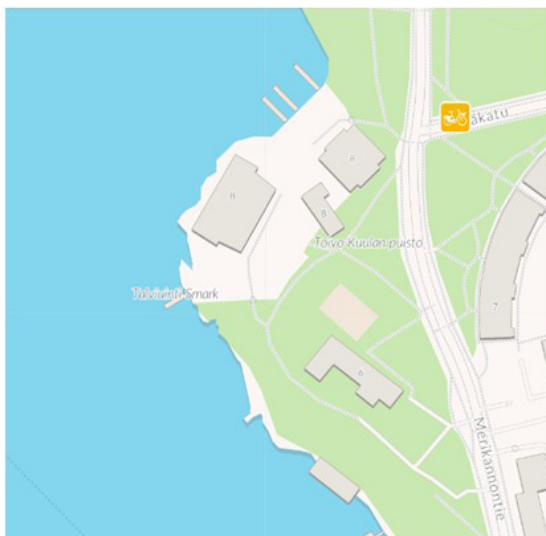
Seuran koko: n. 600 jäsentä, tällä hetkellä uusia jäseniä otetaan jonottamatta

Jäsenyys: Pakollinen, liittymismaksu 30€, avainpantti 40€ sekä vuosittain vahvistettu käyttökorvaus 20€ (2022)

Muuta:

- Seurasaaren uimalan yhteydessä
- Naturistiranta, voi käyttää uimapukuakin
- Uintikausi: 15.8. - 31.5
- Omat avaimet pukutiloihin

SOUTUSTADIONIN TALVIUINTIPAIKKA

Taka-Töölö,
Merikannontie 4,
00260 Helsinki

Ylläpitäjä: Soutustadionin talviuinti ry, SMARK

Palvelut: Naisille ja miehille omat pukuhuoneet ja suihkut, yhteissauna

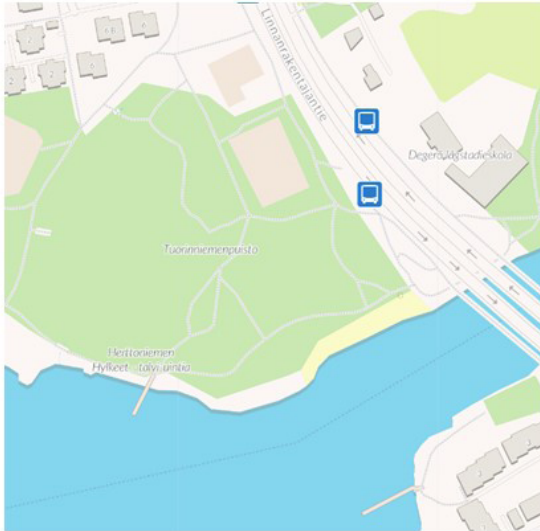
Seuran koko: Jäsenmäärä vaihtelee, noin 250 talviuimaria, tällä hetkellä eivät ota uusia jäseniä

Jäsenyys: Pakollinen, koko kausi 220€

Muuta:

- Soutustadionin yhteydessä (vuorottaiskäyttö)
- Uintikausi: 1.10. - 30.4, saunat auki ilta-aikaan, uintiaika klo 06.30-21.30
- Panttilukolliset pukulokerot, avainkortti tiloihin

TUORINNIEMEN TALVIUINTIPAIKKA

Herttoniemenranta,
Neitojenpolku 6,
00810 Helsinki

Ylläpitäjä: Herttoniemen hylkeet

Palvelut: 1 lämmitetty pukutila naisille ja 1 unisex-pukutila, kuivakäymälä (miehille ja naisille), ei saunaa tai suihkua.

Seuran koko: Noin 800 talviuimaria.

Jäsenyys: Pakollinen, aloitus- eli avainmaksu 25 € + kausimaksu on 35 € + Herttoniemi-seuran jäsenmaksu 10 €/v

Muuta:

- Tuorinniemen uimarannan yhteydessä
- Uintikausi: 1.9. - 31.5, uimassa voi käydä mihin aikaan tahansa
- Omat avaimet pukutiloihin;
- Herttoniemen Hylkeet järjestävät yleensä muutaman kaikille avoimen avantouintitilaisuuden kaudessa

UUNISAAREN TALVIUINTIPAIKKA

Uunisaari,
00140 Helsinki

Ylläpitäjä: Uunisaaren talviuintiseura ry

Palvelut: Pukuhuoneet, suihkut ja saunat miehille ja naisille pari kertaa viikossa; lisäksi käytössä lämmin koppi koko ajan

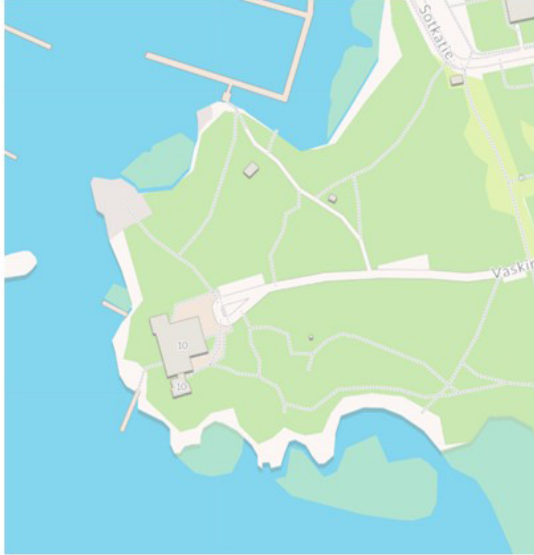
Seuran koko: 390 jäsentä. Uusia jäseniä otetaan tällä hetkellä kylmäuintiin, saunavuorot ovat täynnä.

Jäsenyys: Pakollinen, liittymismaksu 75 € + jäsenmaksu 120€, perhejäsenyys 240€

Muuta:

- Suomen Ladun jäsenyhdistys
- Uintikausi: 15.11. - 15.4, sauna auki ti ja la, lämmitetyn pukukopin kautta voi mennä uimaan milloin tahansa.
- Hieman lyhyempi kausi kuin monilla seuroilla venesatamatoiminnan vuoksi
- Sähköinen kulunvalvonta

VASKINIEMEN TALVIUINTIPAikka

Lauttasaari,
Vaskiniementie,
00200 Helsinki

Ylläpitäjä: Suomen Saunaseura ry

Palvelut: Miehillä ja naisilla on omat saunavuorot.

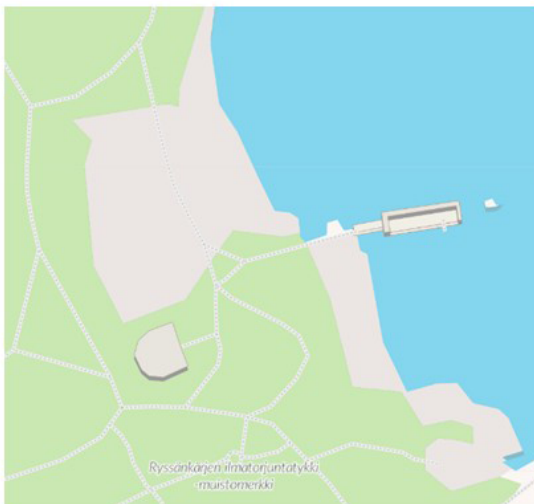
Seuran koko: 4200 jäsentä; mutta ei ole tiedossa kuinka paljon on talviuimareita; uusia jäseniä ei tällä hetkellä oteta. Jäsenyys vaatii suosittelijan.

Jäsenyys: Pakollinen, liittymismaksu on 400€, jäsenmaksu 125€ (vuosi) + saunamaksut:
Jäsenen 11 saunomiskerran sarjakortti 100 €
Jäsenen 3 kk:n kausikortti: miehet 250 €, naiset 100 €
Jäsenen koko vuoden kausikortti: miehet 580 €, naiset 230 €

Muuta:

- Uintikausi: vuoden ympäri

VEIJARIVUOREN TALVIUINTIPAikka

Lauttasaari,
Veijarivuoren puisto,
00210 Helsinki

Ylläpitäjä: Humaus ry

Palvelut: Lämpimät pukutilat. Ei saunaa tai suihkua.

Seuran koko: 1083 uimaria. Uusia jäseniä otetaan lähinnä vain eronneiden jäsenten tilalle.

Jäsenyys: Pakollinen, jäsenmaksu 40 € ja liittymismaksu uusilta 15€ (v. 2023 liittymismaksu 30€)

Muuta:

- Uintikausi vuoden ympäri

Helsinki